



AFM Agenda 2022



Lees verder



Voorwoord
Dat zou mooi zijn

→ Lees verder

01 **Belangrijkste ontwikkelingen**

→ Lees verder

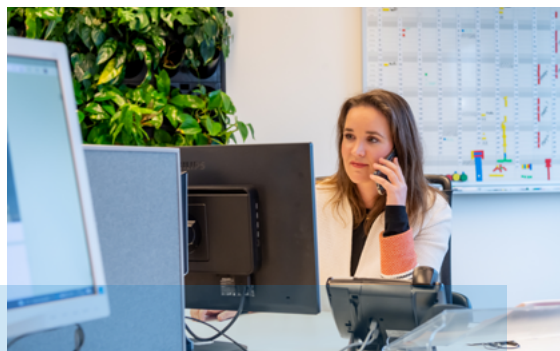
02 **Strategie**

→ Lees verder



03 **Prioriteiten en belangrijkste activiteiten 2022**

→ Lees verder



04 **Financiën 2022**

→ Lees verder



05 **Bijlage**

→ Lees verder

Voorwoord

Dat zou mooi zijn...



Spotify bestond nog niet in 2002, dus pilde de platenkast nog uit van de cd's. Eén van de bekende cd's uit dat jaar is 'Muzikanten dansen niet' van De Dijk. Met daarop het aansprekende nummer 'Dat zou mooi zijn'. Zanger Huub van der Lubbe spreekt daarin de hoop uit dat hij met een liedje al het leed kan wegtoveren. Geen armoede meer, schone oceanen en een herstelde ozonlaag.





Toeval of niet, maar in 2002 werd ook de Autoriteit Financiële Markten opgericht. Konden wij invulling geven aan de wens van Huub? Onze toezichtdoelstelling was ambitieus. Als onafhankelijke gedragstoezichthouder wilden – en willen we nog steeds - bijdragen aan een duurzaam financieel welzijn in Nederland. En ons sterk maken voor eerlijke en transparante financiële markten.

De noodzaak voor een AFM werd onderstreept door het financiële nieuws op onze geboortedag. Een kleine greep: een pleidooi om een hogere hypotheekrenteaftrek voor starters mogelijk te maken, zodat zij eenvoudiger een huis zouden kunnen kopen. Beleggers die aangaven weinig zicht te hebben op hoe hun geld werd geïnvesteerd. En we maakten kennis met nieuwe vormen van financiële criminaliteit als gevolg van het internetbankieren.

Hypotheekverschaffing, transparantieproblematiek, financiële criminaliteit. Het zijn door de jaren heen terugkerende thema's in de financiële sector. En ook dit jaar weer op onze toezichtradar. Crises zijn een andere constante. Zo is deze Agenda opgesteld in onzekerheid over het verloop van de coronacrisis. De risico's worden door de jaren heen wel diverser. De rol van de financiële sector bij de verduurzaming staat hoog op de agenda van Europese en nationale wetgevers. Ook in onze Agenda komt deze ontwikkeling duidelijk naar voren. Of het nou gaat om eerlijke beprijzing, geïntegreerde verslaggeving of transparantie richting consumenten en beleggers.

Zeker zo ingrijpend is de digitalisering, voor de financiële sector en de AFM, zijn toezichthouder. Data en informatietechnologie spelen een steeds grotere rol in de sector. Bekende risico's krijgen een digitaal jasje, de beheerste bedrijfsvoering vindt dankzij outsourcing deels plaats buiten de financiële sector, nieuwe producten (crypto's) en aanbieders staan op. Ouder dan de AFM is het Nederlandse pensioenstelsel. Maar ook het pensioenstelsel gaat met de tijd mee. Er is een nieuw stelsel in aantocht met pensioenen gebaseerd op premies in plaats van vaste uitkeringen, met meer

aandacht voor de voorkeuren van deelnemers en enige ruimte voor keuzes. Deelnemers en pensioenuitvoerders hebben complexe en impactvolle keuzes te maken. Transparante communicatie en uitlegbare regelingen helpen bij het voorkomen van teleurstellingen. De AFM gaat hier in het nieuwe stelsel toezicht op houden.

Kan je met een lied het leed oplossen? Huub geeft aan dat hij daarvoor de woorden niet kan vinden. Met goed toezicht dan? Al het leed, dat is onmogelijk. Maar een zet in de goede richting... Dat zou mooi zijn. Dat zetje moet een toezichthouder zeker kunnen geven. Met beleid dat verbindend is maar rechtvaardig, dat gericht is en objectief. In deze Agenda lichten we toe hoe wij dat beleid willen vormgeven.

Amsterdam, 13 januari 2022

Laura van Geest
voorzitter

Hanzo van Beusekom

Jos Heuvelman

Linda Sas



01

Belangrijkste ontwikkelingen



Jaarlijks voert de AFM een omgevingsanalyse uit van ontwikkelingen die van invloed zijn op onze strategie en de Agenda. Deze ontwikkelingen worden in dit hoofdstuk beknopt beschreven. Voor meer detail verwijzen wij naar onze publicatie [Trendzicht](#).





Macro-economisch klimaat

Het tempo van het economisch herstel blijft met onzekerheid omgeven. Toch zijn financiële markten optimistisch gestemd. Dit uit zich onder andere in hoge aandelenwaarderingen. De recent stijgende inflatieverwachtingen kunnen echter zorgen voor een tempering van het sentiment. Door de aanhoudende lage, soms zelfs negatieve, rente gaat de zoektocht naar rendement door. Hierdoor stijgen de prijzen van de meer risicovolle activa. Bij particulieren is het effect van de lage rente terug te zien in een sterke toename van het aantal beleggers. Hierbij is een aandachtspunt dat particuliere beleggers in hun zoektocht naar alternatieven voor sparen stappen in beleggingsproducten waarvan ze het risico niet goed inschatten.

De lage rente maakt het voor bedrijven aantrekkelijker om schulden aan te gaan. Daarnaast maken de toegenomen aandelenwaarderingen en de kredietgroei de financiële markten kwetsbaarder voor overwaardering en abrupte marktschokken. De financiële stabiliteit kan hierdoor onder druk komen te staan. Tot slot blijft door de langdurig lage rente de winstgevendheid en soliditeit van financiële instellingen, een aandachtspunt. Dit speelt voornamelijk bij verzekeraars. Door de lage rente blijft het rendement op beleggingen namelijk laag, terwijl de langlopende verplichtingen toenemen. Dit kan ook een spanningsveld opleveren in de zorgvuldige omgang met het klantbelang en het duurzaam vormgeven van het bedrijfsmodel.

Wonen, werken en pensioen

De Nederlandse woningmarkt blijft oververhit. Op de huurmarkt sluit het aanbod structureel slecht aan bij de vraag. De hoge huizenprijzen en de hoge schulden die worden aangegaan bij het kopen van een woning, maken huishoudens kwetsbaar bij tegenslag. Vooral koopstarters lijken alles op alles te zetten om dat begeerde eerste huis te kunnen kopen. Ze lopen daarmee het risico onverantwoord veel te lenen. Om te voorkomen dat huishoudens zich te diep in de schulden steken, is het belangrijk dat leennormen zorgvuldig worden toegepast.

De hoge mate van flexibilisering van de Nederlandse arbeidsmarkt zet

druk op de inkomenszekerheid van een grote groep werkenden. En juist deze flexwerkers zijn hard geraakt door de coronacrisis. Dit onderstreept de noodzaak voor huishoudens om voldoende financiële reserves aan te houden om weerbaar te zijn tegen economische schokken.

In het nieuwe pensioenstelsel krijgen deelnemers meer eigen verantwoordelijkheid. Dit pensioenstelsel, waarover in de zomer van 2020 een akkoord is gesloten en dat uiterlijk 2027 ingaat, zal bestaan uit premieregelingen met grotendeels variabele uitkeringen. Dat kan een aanzienlijke impact op de hoogte van het pensioen hebben. De overgang naar het nieuwe stelsel is de komende jaren een omvangrijk en complex proces. De kwetsbare financiële positie van pensioenfondsen maakt de overgang naar het nieuwe stelsel extra uitdagend.

Digitalisering

Data vormen voor zowel traditionele financiële partijen als nieuwe toetreders steeds meer de kern van hun bedrijfsprocessen. Data zijn een belangrijk middel om de dienstverlening en de winstgevendheid te verbeteren. Het toenemende gebruik van data brengt ook risico's met zich mee. Aandachtspunten zijn onder meer het waarborgen van een hoge datakwaliteit en het rechtmatig en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens. De beveiliging van data en de weerbaarheid van IT-infrastructuur tegen cyberaanvallen vergt continue aandacht. De trend om digitale bedrijfsprocessen uit te besteden, maakt financiële ondernemingen kwetsbaarder voor verstoringen bij hun dienstverleners.

Het belang van bigtechs voor de financiële sector neemt toe. De technologische oplossingen van deze ondernemingen bieden gebruiksgemak, maar herbergen ook risico's. Vanuit beleggers- en consumentenperspectief vraagt bescherming van klantdata voortdurend aandacht. Daarnaast ontstaan concentratierisico's, omdat financiële instellingen voor bijvoorbeeld clouddiensten afhankelijk zijn van slechts enkele door bigtechs aangeboden platformen. Er is nog geen regelgeving om deze risico's op een structurele manier te ondervangen. De trend van



uitbesteding van digitale bedrijfsprocessen maakt financiële instellingen kwetsbaarder voor incidenten bij hun dienstverleners. Ook beleggers en consumenten worden hierdoor geraakt.

Beleggen in crypto's neemt een grote vlucht. Door onder meer de hoge volatiliteit van de waardering is beleggen in crypto's risicovol. In reactie op de turbulente ontwikkeling van de cryptomarkt is Europese regelgeving in de maak, de Markets in Crypto-Assets Regulation (MiCAR), die verplichtingen schept voor zowel uitgevers van crypto-assets als voor cryptodienstverleners.

Internationalisering

Het regelgevende kader voor de AFM wordt voor een groot gedeelte internationaal bepaald. Voor 2022 staan weer een aantal belangrijke Europese wetgevingstrajecten op de agenda, waar de AFM in onder meer ESMA-verband inbreng op zal geven.

Daarnaast is toezichtconvergentie als volgende stap in de Europese samenwerking van steeds grotere invloed op onze werkzaamheden. Nu marktpartijen door digitalisering gemakkelijk actief kunnen worden in meerdere lidstaten en markten steeds meer grensoverschrijdend zijn, is toezichtconvergentie steeds belangrijker.

Door brexit hebben zich veel nieuwe onder toezicht staande ondernemingen in Nederland gevestigd. Dit zijn vooral partijen die actief zijn op de kapitaalmarkten, zoals grote handelsplatformen, Handelaren voor eigen rekening, benchmarkpartijen en beheerders van beleggingsfondsen. Nederland is daarmee één van de belangrijkste handelscentra voor aandelen in Europa geworden. Mede door het toenemende internationale karakter van de Nederlandse aandelenplatformen worden ook andersoortige financiële producten verhandeld in Amsterdam, zoals CO2-emissierechten.

Verder opereert de financiële dienstverleningsmarkt steeds internationaler. Dit uit zich onder meer in het grote aantal buitenlandse financiële dienstverleners dat via een Europees paspoort zijn diensten aanbiedt in Nederland. Dit brengt voordelen mee, waaronder toename van de diversiteit van het aanbod, maar ook nadelen, zoals de toename van malafide aanbieders. Het versterkt de noodzaak tot het intensiveren van de samenwerking met buitenlandse toezichthouders.

Verduurzaming

Klimaatdoelstellingen bepalen de komende decennia in belangrijke mate de maatschappelijke agenda. De inspanningen om de CO2-intensiteit van onze economie te verkleinen, kunnen zich onder meer vertalen in *stranded assets* en nadelige effecten hebben op onze welvaart. De financiële sector zal hierop moeten inspelen door deze effecten adequaat in te prijzen in hun assets en financieringsmodellen. Ook de verslaggeving van ondernemingen krijgt te maken met verdergaande vereisten op het gebied van duurzaamheidsinformatie.

Financiële ondernemingen vervullen een belangrijke rol in de duurzaamheidstransitie. Onder meer door kapitaal te mobiliseren voor duurzame investeringen en te sturen op duurzaamheidsaspecten in de bedrijfsvoering van bedrijven. Dit levert een spanningsveld op. Financiële ondernemingen worden steeds vaker aangesproken op hun rol in de duurzaamheidstransitie. Daarbij moeten partijen op basis van bestaande regelgeving transparantie verschaffen over hun duurzaamheidsdoelstellingen. Tegelijkertijd is de wet- en regelgeving nog niet uitgekristalliseerd. Zo zijn duurzaamheidsdefinities en verslaggevingsstandaarden nog in ontwikkeling. Ondertussen groeit de instroom van nieuw kapitaal in duurzame beleggingen snel. Met deze groei neemt ook de aandacht voor het risico op greenwashing toe. Het gaat dan om de zorg dat gewekte verwachtingen over het duurzaamheidsgehalte van beleggingen onvoldoende worden waargemaakt.



Integriteit

Witwassen en andere financiële criminaliteit tasten de integriteit van het financieel-economisch stelsel aan. Overheid en burgers zijn bezorgd over deze vorm van criminaliteit. Ook kan het vertrouwen in de financiële sector worden beschadigd als bedrijven, bewust of onbewust, bij malafide praktijken betrokken raken. Financiële instellingen vervullen als poortwachter een belangrijke functie bij het voorkomen dat criminelen illegaal verkregen vermogen in het financiële stelsel brengen of het financiële stelsel gebruiken voor het verrichten van illegale activiteiten.

Toezichtlandschap

‘Minder markt, meer staat’. Zowel de politiek als het publiek schaaft zich steeds meer achter dit adagium. De toenemende publieke verwachtingen ten aanzien van het oplossen van maatschappelijke problemen door een actieve overheid vertalen zich mogelijk door naar soortgelijke verwachtingen van partijen in de financiële sector en de doortastendheid waarmee toezichthouders misstanden aanpakken.

Een van de sectoren die zich in een veranderproces bevindt, is de accountancysector. In het rapport van de Commissie Toekomst Accountancysector zijn aanbevelingen gedaan gericht op het duurzaam leveren van hoge kwaliteit en daarmee gerechtvaardigd vertrouwen te herwinnen van de stakeholders. Een deel van deze aanbevelingen is omgezet in een wetgevingsvoorstel dat in de zomer van 2021 is geconsulteerd.

Het nieuwe pensioenstelsel en de daaruit voortkomende nieuwe toezichttaken hebben belangrijke consequenties voor het AFM-toezicht. De stelselwijziging betekent namelijk een uitbreiding van onze taken. In de nieuwe Pensioenwet staan bijvoorbeeld nieuwe taken voor de AFM op het terrein van toezicht op de vaststelling van de risicopreferentie van de deelnemerspopulatie en worden eisen geïntroduceerd op het gebied van keuzebegeleiding.

Markten worden steeds meer grensoverschrijdend en dit leidt tot meer Europese toezichtcoördinatie. Dat geldt zowel op het terrein van de van oudsher al internationaal verweven kapitaalmarkten als voor financiële dienstverlening en consumentenmarkten. Hierdoor groeit de Europese invloed op de prioriteiten van nationale toezichthouders.

Klimaatdoelstellingen
bepalen de komende
decennia in belangrijke
mate de maatschappelijke
agenda.

02

Strategie



In 2019 heeft de AFM haar strategie herzien. 2022 is het derde en laatste jaar van onze [Strategie 2020-2022](#). De strategie is samengevat in de figuur op de volgende pagina.



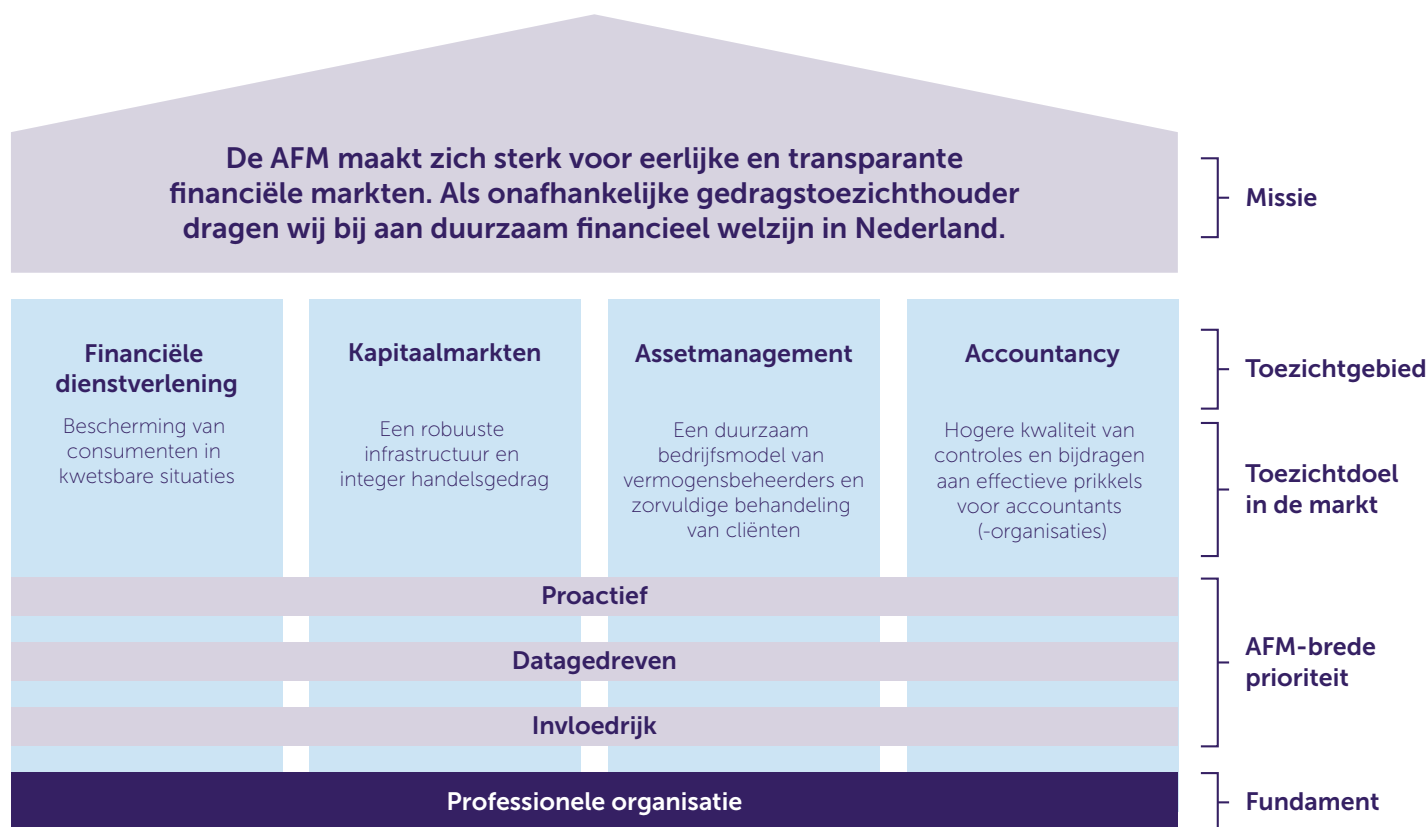


Met de missie en toezichtdoelen geeft de AFM invulling aan haar wettelijke taken. De missie van de AFM luidt: 'De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten. Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland'.

De missie en externe ontwikkelingen zijn vertaald naar vier meerjarige toezichtdoelen voor deze vier toezichtgebieden. Onze toezichtaanpak is

proactief, datagedreven en invloedrijk waar mogelijk, en een professionele organisatie biedt een stevig fundament voor het behalen van de toezichtdoelen en missie.

Omdat de huidige strategie periode in 2022 afloopt, zal de AFM in 2022 haar strategie vernieuwen voor de navolgende periode.





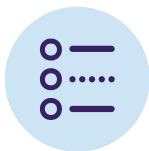
03

Prioriteiten en belangrijkste activiteiten 2022



In 2022 zal de AFM aan een zestal onderwerpen de hoogste prioriteit geven.





Overgang naar duurzame samenleving

De transitie naar een duurzame samenleving is één van de belangrijkste uitdagingen van deze tijd. Duurzaamheidsaspecten moeten op een verantwoorde en zorgvuldige manier geïntegreerd worden in financiële producten en diensten. Consumenten en beleggers moeten er namelijk op kunnen vertrouwen dat financiële producten en diensten met een toegezegd duurzaam karakter ook daadwerkelijk duurzaam zijn.

Overgang naar nieuw pensioenstelsel

Een andere transitie is de overgang naar een nieuw pensioenstelsel. De nieuwe Pensioenwet treedt naar verwachting in 2023 in werking. De AFM houdt toezicht op een zorgvuldige communicatie met realistische verwachtingen richting de deelnemers.

Bescherming van retailbeleggers

Gezien de toenemende populariteit van het retailbeleggen, onder meer als gevolg van de lage rente, is ook daar meer aandacht op zijn plaats. Beleggen kan een goede manier zijn om op de lange termijn vermogen op te bouwen. Het doel van de AFM is dat beleggers in redelijkheid beschermd worden tegen het nemen van onverantwoorde risico's.

Doorontwikkeling zorgplicht

De doorontwikkeling van onze aanpak ten aanzien van zorgplicht is eveneens een belangrijk thema. Als maatschappelijke en wettelijke normen veranderen, dan moet ook de visie met betrekking tot de zorgplicht weer tegen het licht gehouden worden.

Voorkomen marktmisbruik

Voor marktmisbruiktoezicht op de kapitaalmarkt focust de AFM op een betere kwaliteit van de zogenoemde Suspicious Transaction and Order Reports (STORs), vermoedens van marktmisbruik.

Verbreding toezicht op accountantsorganisaties

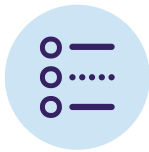
Tenslotte zal veel aandacht uitgaan naar de verbreding van ons toezicht op accountantsorganisaties. Vanaf 1 januari 2022 voert de AFM het toezicht op niet-OOB-accountantsorganisaties volledig zelf uit. Daarnaast wordt een intensivering van het toezicht op OOB-accountantsorganisaties voorbereid.

Naast deze toezichtprioriteiten heeft de AFM vier interne prioriteiten:

- Het opstellen van de Strategie 2023-2026 en de terugblik op het 20 jaar bestaan van de AFM
- Datagedreven toezicht: we zetten de transitie naar een datagedreven organisatie door.
- IT op orde: nu de IT is uitbesteed, wordt de digitale fitheid van de organisatie verder vergroot.
- Werkgeverschap: het nieuwe systeem van waarderen en belonen wordt voorbereid. We gaan aan de slag met strategische personeelsplanning om proactief en wendbaar te kunnen blijven als organisatie.

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste prioriteiten van de AFM uitgewerkt naar de toezichtgebieden financiële dienstverlening, kapitaalmarkten, assetmanagement en accountancy. De strategische toezichtdoelen (zie hoofdstuk 2) zijn vertaald naar prioriteiten en (doorlopende) activiteiten voor 2022.

Ook wordt een drietal AFM-brede onderwerpen toegelicht. Het betreft de onderwerpen 'duurzaamheid', 'tegengaan van witwassen en andere financieel-economische criminaliteit' en 'professionele organisatie'.



3.1 Toezicht op financiële dienstverlening

Beschermen van consumenten in kwetsbare situaties.

Met ons toezicht op aanbieders van financiële diensten aan consumenten dragen we bij aan het duurzaam financieel welzijn van huishoudens in Nederland. In [onze strategie](#) hebben we ervoor gekozen ons primair te richten op situaties waarin de consument kwetsbaar is; als producten complex zijn, de consument minder weerbaar is en de gevolgen op lange termijn groot zijn.

Complexiteit

Beleggingsapps, kunstmatige intelligentie, maar ook sociale media kunnen consumenten helpen bij het maken van financiële beslissingen. De vraag is of het altijd leidt tot het gewenste resultaat. Digitalisering brengt risico's met zich mee, die soms moeilijk te doorgronden zijn. Dit komt onder meer door de complexe (IT-)processen, maar ook wanneer producten of diensten door buitenlandse partijen worden aangeboden.

Weerbaarheid

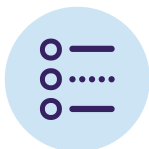
Veel instellingen en huishoudens lijken de coronacrisis goed te hebben doorstaan, mede dankzij grootschalige steun vanuit de overheid. Maar flexwerkers en zelfstandigen die werkzaam zijn/waren in door corona geraakte sectoren hebben hun inkomen (tijdelijk) zien wegvallen. Hierdoor is hun financiële weerbaarheid afgenomen.

Huishoudens met relatief hoge schuldniveaus en relatief weinig spaargeld blijven kwetsbaar voor een scherpe daling van activa- en woningwaardes en een samenloop met zogenoemde 'life events'. In de huidige overspannen woningmarkt gaan huishoudens hogere schulden aan in verhouding tot hun inkomen. Ook sluit meer dan de helft van de koopstarters een hypotheek af die meer dan 90% van de waarde van de woning bedraagt. Deze ontwikkeling vormt vooral voor koopstarters een risico, omdat die nog geen vermogen hebben opgebouwd.

Tegelijkertijd zien we dat risico's op arbeidsongeschiktheid of overlijden minder vaak worden afgedekt met verzekeringsproducten. Dit kan de financiële kwetsbaarheid van consumenten vergroten. Zeker als ze in kwetsbare situaties terecht komen.

Grote gevolgen op lange termijn

Het Nederlandse pensioenstelsel gaat de komende jaren op de schop. De consument kan niet langer een beroep doen op zogenoemde aanspraken. De ingelegde premie en beleggingen zullen leidend zijn. Hierdoor komen risico's expliciet bij pensioendeelnemers te liggen en wordt de hoogte van het te ontvangen pensioen onzekerder. Deelnemers aan pensioenregelingen in de tweede pijler krijgen ook meer vrijheid om bepaalde keuzes te maken rond hun pensioen. In het nieuwe stelsel, maar ook in de transitiefase, is het belangrijk dat de belangen van deelnemers op de juiste manier worden meegenomen. Zo is van belang dat (nieuwe) pensioencontracten goed onderbouwd zijn en aansluiten bij de deelnemers. Ook gaat het om een zorgvuldige en realistische pensioencommunicatie vanuit aanbieders.



In 2022 willen we in het toezicht op financiële dienstverlening bereiken:

- De pensioensector en de AFM zijn voorbereid op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Met aandacht voor de belangen van deelnemers.
- Schadelijke beleggingsproducten en -diensten worden aangepast of geweerd.
- Beleggers worden in redelijkheid beschermd tegen het nemen van onverantwoorde risico's. Het klantbelang moet centraal staan bij de inrichting van online keuze-omgevingen. Het verdienmodel van aanbieders doet hier geen afbreuk aan.
- Producten en verkoopkeuze- en adviesprocessen zijn (ook) in een digitale omgeving helder en klantgericht; het klantbelang staat centraal
- Kredietverlening aan huishoudens is verantwoord. Ook in de beheerfase geven kredietverstrekkers invulling aan hun zorgplicht.

Prioriteit 1: Belangen van deelnemers waarborgen in nieuw pensioenstelsel

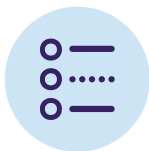
De nieuwe Pensioenwet treedt naar verwachting in 2023 in werking. Het nieuwe pensioenstelsel is fundamenteel anders dan het oude, bekende stelsel. Het nieuwe stelsel is niet langer gebaseerd op vaste uitkeringen, maar op premies. Hierdoor gaan deelnemers meer risico's dragen door onder meer variabele uitkeringen, en moeten zij meer complexe keuzes maken. Ook pensioenuitvoerders staan voor impactvolle en complexe keuzes. De nieuwe pensioenregelingen moeten deelnemers niet met meer financieel risico opzadelen dan zij kunnen en willen dragen. Dit kan leiden tot teleurstelling en onbegrip.

De AFM bereidt de inrichting van het toezicht voor en bouwt daarvoor het pensioenteam uit. In de voorbereiding op een uitlegbare transitie ziet de AFM erop toe dat pensioenuitvoerders de risico's uitvragen die deelnemers kunnen en willen dragen. Ook wil de AFM dat de communicatie richting deelnemers zorgvuldig is. De verwachtingen die worden gecommuniceerd met betrekking tot het pensioen moeten realistisch zijn.

Naast transparante informatie aan deelnemers over de gevolgen van de pensioentransitie is ook noodzakelijk om deelnemers tijdig mee te nemen in de complexe pensioentema's. Een uitlegbare regeling kan bijdragen aan meer vertrouwen.

Belangrijkste activiteiten

- Voor de AFM betekent de stelselwijziging een uitbreiding van toezichttaken. Onder meer op het terrein van het inzichtelijk maken van gevolgen voor deelnemers, de verplichte keuzebegeleiding aan deelnemers en de correctheid van getoonde scenariobedragen in communicatie aan deelnemers.
- Tegelijkertijd met het lopende beleidsmatige en wetgevende traject is de AFM in 2021 gestart met het voorbereiden van de pensioensector en het gedragstoezicht. Hier gaan we in 2022 mee door.
- Toezicht op de uitvoering van het risicopreferentieonderzoek en de keuzebegeleiding aan deelnemers.
- Ook ziet de AFM toe op een zorgvuldige communicatie met realistische verwachtingen richting deelnemers, waaronder de uitwerking in communicatieplannen. Hiertoe monitort de AFM risico's en ontwikkelingen in de pensioenmarkt richting transitie en verstrekt zij richtlijnen en handvatten aan onder meer pensioenuitvoerders en pensioenadviseurs.



Zorgplicht

Het begrip zorgplicht staat niet stil en wordt mede ingevuld naar de maatschappelijke en wettelijke normen. Deze normen veranderen voortdurend. Ook de aard van financiële dienstverlening verandert door maatschappelijke ontwikkelingen en de groeiende digitalisering. Deze ontwikkelingen hebben ook impact op de bescherming van consumenten en wat van financiële ondernemingen verwacht mag worden om consumenten te helpen hun doel te halen.

Activiteiten

- Aandacht voor de dienstverlening van financiële ondernemingen tijdens de looptijd van een financieel product of dienst, de zogenoemde beheerfase. Veranderingen in het persoonlijke leven van de consument of in de financiële markten kunnen tot gevolg hebben dat eerder gekozen financiële oplossingen niet meer bij de klantsituatie passen en leiden tot financiële problemen. De AFM wil stimuleren dat financiële ondernemingen hun doorlopende

dienstverlening aan bestaande klanten kritisch tegen het licht houden en verder verbeteren. Doel daarbij is dat consumenten financieel weerbaarder worden/blijven en in het geval van problemen zo snel mogelijk uitzicht hebben op een duurzame oplossing.

- Ook gaat de AFM in gesprek met de financiële ondernemingen om te kijken hoe zij klanten ook na het afsluiten van het product of de dienst kunnen blijven ondersteunen. Concrete voorbeelden hiervan in 2022 zijn onder andere het project Aflossingsvrij, waarin een ingericht doorlopend beheer bij alle aanbieders het streven is. En een verkennend onderzoek naar de manier waarop verzekeraars omgaan met klanten die een levensverzekering hebben afgesloten en die binnen een *closed book* portefeuille van een verzekeraar vallen.
- Daarnaast gaat de AFM in dialoog met de financiële sector om te onderzoeken hoe consumenten gestimuleerd kunnen worden om periodiek aandacht te geven aan het onderhoud van hun financiële situatie.

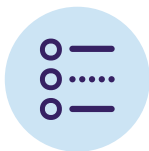
Prioriteit 2: Retailbeleggers zijn voldoende beschermd

De afgelopen jaren zijn steeds meer consumenten gaan beleggen. Zij doen dit met name via zelfbeleggen, ook wel execution only genoemd. De AFM ziet een aantal factoren die ertoe kunnen leiden dat consumenten, met name in het execution only-kanaal, onvoldoende beschermd zijn en geconfronteerd worden met voorzienbare teleurstellingen of financiële problemen.

De wijze waarop financiële ondernemingen online hun producten en diensten aanbieden is van invloed op de beslissingen die consumenten nemen. Digitalisering maakt het mogelijk dat aanbieders, online en in apps, consumenten gemakkelijker kunnen sturen in hun keuzes. Daarnaast baseren consumenten hun beleggingsbeslissingen in toenemende mate op

informatie op social media en berichtgeving van zogenoemde finfluencers. Dit zijn influencers die bepaalde beleggingen aanbevelen. Dit kan ervoor zorgen dat beleggers gedrag vertonen dat afbreuk kan doen aan hun duurzaam financieel welzijn. Veel handelen, weinig spreiden, (te) complexe producten aanschaffen. In de veronderstelling snel veel geld te gaan verdienen.

Daarnaast is het aantal nieuwe productcategorieën waarin consumenten kunnen investeren, toegenomen. Het gaat bijvoorbeeld om crypto's en crowdfunding. Ook groeit de belangstelling naar 'groene' beleggingsproducten, terwijl het voor consumenten vaak moeilijk is om de juistheid van de duurzaamheidsclaims van dergelijke producten te beoordelen.



Nederlandse consumenten kunnen schade ondervinden wanneer handelaren vanuit het buitenland Contract for Differences-producten (CfD's) aanbieden. Misleidende beleggingsadviezen en frauduleuze beleggingen hebben financiële schade tot gevolg. Sociale media bieden een nieuwe mogelijkheid om vanuit het buitenland beleggers te benaderen en te benadelen. De huidige toezichtmogelijkheden om over grenzen effectief toezicht op sociale media te houden zijn echter beperkt. Internationale standaarden of wet- en regelgeving ontbreken. Buitenlandse aanbieders met een vergunning in een andere lidstaat, vallen daarnaast niet onder het toezicht van de AFM.

De AFM wil dat beleggende consumenten afdoende beschermd zijn. Marktpartijen moeten het belang van de belegger centraal stellen. Klanten krijgen een passend product aangeboden en in verdienmodellen (en bijbehorende reclame-uitingen) mogen geen onverwachte kosten en/of risico's besloten liggen. Breder doel is dat marktpartijen zich inzetten voor zorgvuldige vermogensopbouw, zodat de financiële weerbaarheid van consumenten toeneemt en zij zodoende beter voorbereid zijn op hun toekomst. Van marktpartijen verwachten wij verder dat hun bedrijfsvoering op orde is en dat zij voldoende grip houden op hun IT-systemen en op het gebruik van digitale toepassingen, zoals kunstmatige intelligentie.

In 2022 willen we in internationaal verband aandacht vragen voor onwenselijke digitale beïnvloeding, zoals ongewenste online sturing van consumenten. De AFM heeft in de afgelopen jaren ervaring opgedaan met het vergaren van gedragsinzichten, het benutten van deze inzichten in het uitvoerend toezicht, en het beïnvloeden van beleid. Ook willen we concrete stappen zetten om samen met nationale en Europese toezichthouders het grensoverschrijdende toezicht te versterken.

Belangrijkste activiteiten:

- We willen in kaart brengen op welke manier de aanbieders van execution only beleggingsdiensten het gedrag van beleggers beïnvloeden en op welke manier zij daardoor kunnen bijdragen aan

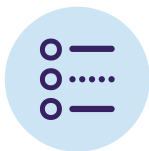
het financieel welzijn van hun klanten. Specifieke aandacht zal uitgaan naar de (online) sturing door marktpartijen onder andere in apps, en het verdienmodel van aanbieders. .

- Ook op internationaal vlak willen we aandacht vragen voor onwenselijke digitale beïnvloeding, zoals online sturing van consumenten die niet in het belang van de klant is.
- Daarnaast trekken we gezamenlijk op met het ministerie van Financiën en met gelijkgestemde toezichthouders om te zorgen dat onze prioriteiten en aanpak zoveel mogelijk terugkomen in Europese regelgeving. Concrete voorbeelden hiervan zijn de *Retail Investment Strategy* (RIS) en het *Digital Finance Package* van de Europese Commissie.

Prioriteit 3: Aanbieders van krediet zorgen ervoor dat consumenten een krediet krijgen dat verantwoord is

We zien erop toe dat producten en diensten met grote langetermijneffecten bijdragen aan het duurzaam financieel welzijn van de klant. Voor de markt van hypothecair krediet betekent dat concreet dat huishoudens op een verantwoorde manier een eigen woning kunnen financieren met hypothecair krediet. En tegelijkertijd weloverwogen - in de meeste gevallen zorgvuldig geadviseerd - hun financiële risico's afdekken. Een consument moet een verantwoorde hypotheek in principe altijd kunnen terugbetalen of herfinancieren, ook als het (straks) tegenzit.

Vanwege de krapte op de woningmarkt en de wens om Nederlandse woningen te verduurzamen, stijgen de huizenprijzen. Hierdoor stijgt de maatschappelijke en politieke druk om meer lenen voor de aanschaf van een woning mogelijk te maken. Een gevolg is dat consumenten uitzonderingen kunnen gebruiken om meer te lenen dan wat het Nibud verantwoord vindt. Naast een maximale hypotheek bieden sommige gemeenten bijvoorbeeld ook nog startersleningen aan en is er de mogelijkheid om – naast het maximale hypotheekbedrag - te lenen voor de verduurzaming van de woning.



De stapeling van meerdere leenmogelijkheden, soms zelfs aangevuld met consumptief krediet, brengt het risico met zich mee dat consumenten gedurende de looptijd of aan het einde daarvan financiële problemen ervaren. Een daling van de huizenprijzen of oplopende rente kan de situatie van deze consumenten ernstig verslechteren.

Ten aanzien van consumptief krediet willen we bereiken dat kredietaanbieders ervoor zorgen dat consumenten een krediet krijgen dat verantwoord is. Ook kleine kredieten en mogelijkheden tot achteraf betalen moeten verantwoord worden verstrekt.

Voor consumptieve kredieten zijn in 2021 nieuwe leennormen van kracht geworden die consumenten beter beschermen tegen overkreditering. In 2022 wordt nadrukkelijk ingezet op de toetsing van aanbieders, of zij voldoen aan de nieuwe leennormen, en het veilig verstrekken van (nieuwe soorten) kleine kredieten.

Van marktpartijen verwachten wij dat zij een bijdrage leveren aan het verminderen van problematische schulden en het versterken van de financiële weerbaarheid van huishoudens. De AFM verwacht dat de leennormen voor zowel hypotheecair- als consumptief krediet worden nageleefd.

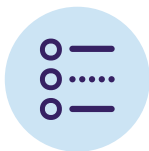
Belangrijkste activiteiten:

- Vervolgonderzoek naar overkreditering bij hypotheekaanbieders. Focus ligt op de factoren die mogelijk bijdragen aan onverantwoorde kredietverlening. Denk hierbij aan onjuiste toepassing van uitzonderingen op de leennormen, onjuiste toepassing van maatwerk en het niet juist rekening houden met lopende financiële verplichtingen zoals studieleningen.
- Toetsen of aanbieders van consumptief krediet voldoen aan de nieuwe leennormen en het verbod op overkreditering. Zodat consumenten daadwerkelijk beter beschermd zijn.

- Onderzoek naar aanbieders van kleine kredieten. Voor (gereguleerde) producten en diensten waaronder *buy now pay later*, maar ook webshopkrediet en betaalmogelijkheden, creditcards en roodstanden willen we weten of deze deugdelijk worden ontwikkeld en veilig verstrekt worden.
- In samenwerking met de sector kijken of het mogelijk is een periodiek financieel overzicht aan consumenten te verstrekken. Met als doel hen meer inzicht te geven in hun financiële situatie
- Ter ondersteuning van onze doelstellingen zetten we ons nationaal en internationaal in voor noodzakelijke en gewenste aanpassingen in wet- en regelgeving. Bijvoorbeeld bij de Europese richtlijn voor consumentenkrediet, de *Consumer Credit Directive*, die consumenten beschermt tegen schadelijke praktijken in de consumptief kredietmarkt.
- Afronding en evaluatie van het project aflossingsvrije hypotheek. Einddoel is dat hypotheekaanbieders alle klanten met aflossingsvrije hypotheek op een risicogestuurde manier in staat hebben gesteld om een bewuste keuze te maken over hun aflossingsvrije hypotheek en een doorlopend beheer hebben ingericht voor deze groep van klanten. Kwetsbare klanten die geen actie kunnen ondernemen ontvangen een maatwerkoplossing.

Overige thematische activiteiten

- Door de komst van de Verordening Crowdfunding gaan crowdfunders over naar een nieuw regime met een nieuwe vergunning. In 2022 behandelt de AFM de vergunningaanvragen en de daarbij horende personentoetsingen. Ook ontwikkelen we een nieuwe toezichtstrategie.
- Verkennende en verdiepende onderzoeken gericht op innovatie in de retailmarkt, onder meer een onderzoek naar online marketing.
- Onderzoek naar de naleving van informatieverstrekkingsvereisten voor duurzame beleggingsproducten. We voeren verkennende onderzoeken uit naar pensioenpartijen, waaronder pensioenfondsen en pensioenverzekeraars. Op die manier krijgen we inzicht of ze voldoen aan de Europese regelgeving.

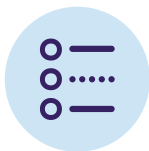


- Nieuwe toezichttaak met de inwerkingtreding van Europese wetgeving die individueel en pan-Europees pensioensparen/-beleggen met PEPP's mogelijk maakt.
- Onderzoek bij marktpartijen naar de wijze waarop ze hun eigen reeds bestaande producten kritisch tegen het licht houden. En daarbij gebruik maken van scenarioanalyses om potentiële toekomstige (markt)scenario's met betrekking tot de productontwikkeling in kaart te brengen.
- Onderzoek bij pensioenuitvoerders hoe klachten van deelnemers over de hoogte van hun pensioen worden afgehandeld.
- Onderzoek naar de correctheid van pensioeninformatie met als doel om de naleving van de correctheid van gecommuniceerde pensioenbedragen aan deelnemers te toetsen. Het onderzoek richt zich specifiek op de kwaliteit van de geadmisteerde pensioenen en de communicatie daarover aan deelnemers.
- Ten behoeve van de effectieve uitoefening van haar toezichttaken vraagt de AFM informatie bij financiële ondernemingen op. Dit kan bijvoorbeeld een uitvraag zijn in de vorm van een reguliere rapportage zijn of adhoc in het kader van een thematisch onderzoek. Indien sprake is van persoonsgegevens neemt de AFM daarbij de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in acht. De AFM treft daarvoor verschillende maatregelen ter waarborging van het proportionele en evenredige karakter van een informatieverzoek. Hierover treedt de AFM ook in overleg met de Autoriteit Persoonsgegevens.
- We volgen innovatieve ontwikkelingen in de beheerfase van financiële dienstverlening aan consumenten. We beoordelen aanvragen die worden ingediend via de InnovationHub en controleren de naleving van de zorgplichtvereisten bij nieuwe bedieningsconcepten.
- Het verlenen van vergunningen aan financiële dienstverleners zodat zij hun activiteiten mogen aanvangen.
- Het toetsen van geschiktheid en betrouwbaarheid van beleidsbepalers binnen financiële instellingen.

Doorlopende activiteiten in het toezicht op financiële dienstverlening

De AFM besteedt ook in 2022 een belangrijk deel van haar capaciteit aan doorlopende taken in het toezicht op financiële dienstverlening:

- Toezicht op de ontwikkelingen op de betaalmarkt door middel van onder andere de Betaalmonitor.
- Toezicht op reclame-uitingen door aanbieders van financiële producten en diensten. Deze uitingen moeten correct, duidelijk en niet-misleitend zijn.
- Aan de hand van signalen uit de markt voeren we analyses uit om (potentiële) problemen te identificeren in producten, diensten, instellingen en markten. Zo monitort de AFM bijvoorbeeld doorlopend signalen van schadelijke gedragingen op de markt van schadeverzekeringen en voert aanvullende (marktbeeld)analyses uit die kunnen leiden tot thematische (naleving)onderzoeken.



3.2 Toezicht op kapitaalmarkten

Een robuuste infrastructuur en integer handelsgedrag

Het toezicht op de kapitaalmarkten heeft de afgelopen jaren te maken gehad met ingrijpende veranderingen. Naast de invoering van nieuwe regelgeving zijn er – als gevolg van brexit – meer partijen naar Nederland gekomen. Deze ontwikkelingen leiden tot een uitbreiding van ons takenpakket en voor een toename van het aantal partijen onder toezicht. Daarbij krijgen wij meer toezichtdata tot onze beschikking en wordt de internationale rol van de AFM groter.

De invoering van de Markets in Financial Instruments Directive (MiFID) heeft geleid tot concurrentie tussen verschillende handelsplatformen. Handelsplatformen en andere handelsplekken concurreren nu om de orderstroom. Door deze beweging is de marktstructuur veranderd. Tegen deze achtergrond vernieuwt de AFM haar kapitaalmarkttoezicht. Onze focus ligt daarbij op duurzaamheid, data- en informatiekwaliteit en digitalisering. Ook internationale samenwerking staat hoog op onze agenda.

Duurzaamheid:

De kapitaalmarkten spelen een belangrijke rol in de duurzaamheidstransitie. De gewenste transitie naar een duurzame economie vraagt om grote investeringen in technologie, infrastructuur en netwerk. Het kapitaal dat via de kapitaalmarkten beschikbaar is, stelt overheden en ondernemingen in staat deze duurzame investeringen te maken. Daarnaast dragen financiële instellingen bij aan de transitie door zich in te zetten voor meer transparantie in prospectussen en voor transparantie over de integratie van duurzaamheidsrisico's in beleggingsportefeuilles.

Een belangrijke ontwikkeling op de kapitaalmarkten heeft betrekking op benchmarkbeheerders. Een van de actiepunten uit het EU-plan voor *financing sustainable growth* was de aanpassing van de Benchmarkverordening. Om ervoor te zorgen dat beleggers daadwerkelijk

weten of zij gebruikmaken van een groene benchmark, zijn beheerders nu verplicht aan te geven hoe de ESG-factoren zijn verwerkt in hun benchmarkmethodologieën. Ook verplicht nieuwe ESG-wetgeving om op het gebied van prospectussen transparantie te verschaffen over duurzaamheidsprestaties en andere duurzaamheidsaspecten.

Daarnaast heeft de komst naar Nederland van de derivatenhandel in Europese CO2-emissierechten (op handelsplatform ICE Endex) impact op het toezicht van de AFM. De handel in emissierechten-derivaten (opties en futures) valt nu onder ons instellingen- en gedragstoezicht. Het opsporen van marktmisbruik heeft hierbij onze speciale aandacht.

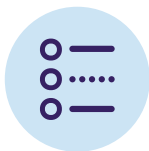
Data- en informatiekwaliteit:

Data vormen in toenemende mate de basis van bedrijfsprocessen. Het gebruik van data brengt risico's met zich mee. Zoals goede beveiliging van de data en het waarborgen van de kwaliteit van data. Dit betekent onder meer dat de IT-organisatie bestand moeten zijn tegen cyberaanvallen. Partijen zijn zelf verantwoordelijk voor kwalitatieve en betrouwbare informatie in de markt.

Digitalisering:

Digitalisering leidt tot toenemend gebruik van complexe handelsalgoritmes. Deze algoritmes worden onder meer ingezet door Handelaren voor Eigen Rekening (HERs). Maar 'complex' kan veranderen in 'onbeheerst', bijvoorbeeld wanneer deze onvoldoende zorgvuldig worden geprogrammeerd of getest. Een onbeheerst algoritme kan schadelijk zijn voor de efficiëntie en het vertrouwen van kapitaalmarkten. Zeker als de logica achter het algoritme, maar ook de samenhang tussen algoritmes, niet te overzien is. Aandacht voor een goede beheersing en controle door de beleggingsondernemingen die aan algoritmische handel doen, is dus belangrijk.

In het kader van digitalisering maakt de AFM zich ook zorgen over de ontwikkelingen van cryptohandel waaraan risico's kleven, zoals gebrek



aan transparantie, marktmanipulatie en (andere) vormen van criminele activiteiten. De AFM zet zich daarom in voor de totstandkoming van wetgeving op dit terrein (denk aan MICAR).

Wij volgen ook de ontwikkelingen rondom *Decentralized Finance* (DeFi) en *Distributed Ledger Technology* (DLT) op de voet aangezien deze nieuwe technologieën het kapitaalmarktlandschap fundamenteel kunnen veranderen.

Internationale beïnvloeding en samenwerking:

Om de risico's en mogelijk schadelijk gedrag op de kapitaalmarkten op te sporen en aan te pakken, werken we zowel nationaal als internationaal samen met collega-toezichthouders. Daarnaast zetten we samen met het ministerie van Financiën en in internationaal verband beleidsmatig in op verdere integratie van de Europese kapitaalmarkten en verbeterde toegankelijkheid van deze markten, onder meer voor het midden- en kleinbedrijf. We blijven pleiten voor initiatieven die de transparantie van kapitaalmarkten vergroten en versplintering van de kapitaalmarkten tegengaan. We maken ons ook hard voor initiatieven om (derdeland)partijen die in de EU actief zijn voldoende onder Europees toezicht te laten vallen.

In 2022 willen we in ons toezicht op kapitaalmarkten bereiken:

- Kapitaalmarktpartijen zijn voorbereid op de naleving van duurzaamheidsregelgeving. Denk hierbij onder meer aan de CO2-emissiederivatenhandel, de EU-klimaatbenchmarks en ESG-benchmarks.
- De data- en informatiekwaliteit neemt toe, specifiek voor de MiFID2/MiFIR-transactiedata en STORs.
- Kapitaalmarktpartijen hebben de effecten van digitalisering onder controle.

Prioriteit 1: Naleving van nieuwe duurzaamheidsregelgeving

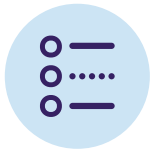
Ons toezicht op duurzaamheid richt zich voornamelijk op de CO2-handel, de ESG-benchmarks en duurzaamheidsinformatie in prospectussen. Ook legt de AFM nadruk op de transparantie over duurzaamheidsrisico's bij beursgenoteerde instellingen.

Sinds halverwege 2021 vindt 95% van de CO2-emissiederivatenhandel in Nederland plaats op ICE Endx. De AFM houdt hierop toezicht op grond van haar mandaat met betrekking tot marktmissbruik en handelsplatformen.

Door het EU Low Carbon Benchmarks-wetgevingspakket staan de ESG-benchmarks hoog op de agenda bij de markt en bij toezichthouders. Benchmarkpartijen moeten zorgen dat vindbare en begrijpelijke informatie over ESG-elementen bij benchmarks beschikbaar is. Het is ook belangrijk dat alle materiële informatie over duurzame obligaties zo specifiek mogelijk wordt opgenomen in het prospectus. Dit stelt beleggers in staat om een weloverwogen beleggingsbeslissing te kunnen nemen.

Belangrijkste activiteiten

- Onderzoek naar en toezicht op beleggingsondernemingen en handelsplatformen in de CO2-emissiederivatenhandel met focus op de naleving van hun interne beheers- en rapportageverplichtingen.
- Voor benchmarks gaan we met andere Europese toezichthouders duurzaamheidscriteria ontwikkelen met als doel *greenwashing* te voorkomen.
- Toezicht op naleving van de ESG-criteria in prospectussen. Daarbij passen we de aanbevelingen uit het Green bond position paper van de AFM en AMF toe in de beoordeling van prospectussen.
- Toezicht op naleving van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) door kapitaalmarktpartijen.



Prioriteit 2: Verhoogde data- en informatiekwaliteit

De MiFID/MiFIR-transactiedata is een belangrijke bron voor het toezicht van de AFM, in het bijzonder marktmisbruiktoezicht. Dankzij deze data kan het transactierapportage-toezicht worden geïntensiveerd.

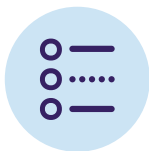
Voor marktmisbruikonderzoek en -toezicht zijn een goede kwaliteit en kwantiteit van Suspicious Transaction and Order Reports (vermoedens van marktmisbruik, ook wel STORs genoemd) van groot belang. De kwaliteit dan wel kwantiteit van STORs is nog van matig niveau. Via eigen datagedreven detectie door instellingen en proactief toezicht door de AFM willen wij het niveau omhoog brengen. In 2022 beoordelen we prospectussen vaker op basis van een risico-inschatting van de aanbieding. Door de verscheidenheid aan prospectussen van verschillende soorten financiële instrumenten, bijvoorbeeld aandelen, SPACS, obligatie-uitgiften en niet beursgenoteerde uitgiften, is er een inschatting mogelijk op basis van risico.

Belangrijkste activiteiten

- In het transactierapportage-toezicht leggen wij de nadruk op de NTRS-datarapportage door relevante instellingen.
- De AFM bevordert een betere kwantiteit en kwaliteit van STORs. Dit gebeurt onder meer door in gesprek te gaan met de onder toezicht staande instellingen over de kwaliteit van hun meldingen en de naleving van de meldingsverplichting.
- Naast meer risicogestuurd prospectustoezicht onderzoeken we *tekstmining*-technieken. Hierbij wordt gebruikgemaakt van het herkennen van passages in prospectussen om te beoordelen of aan de wettelijke vereisten is voldaan. Deze techniek leidt naar verwachting tot een efficiëntere – en daarmee voor partijen snellere – beoordeling van prospectussen.
- In ESMA-verband streven we naar een EU-kader voor *cross-market order book surveillance*.

Consolidated tape

De AFM is voorstander van een consolidated tape (ct) voor aandelen- en obligatiehandel. Deze ultieme elektronische toegang tot totale marktdata zorgt voor meer transparantie. En daarmee voor eerlijke, solide en efficiënte markten. Een ct leidt tot minder versnipperde (prijs)informatie op de Europese markten, helpt bij het creëren van een echte interne Europese markt en verbetert de mogelijkheden van controle op executiekwaliteit (best execution) voor beleggers en investeerders. Marktinformatie in de EU is momenteel gefragmenteerd en veel partijen zijn uitgezonderd van rapportageverplichtingen. Om bij te dragen aan de komst en implementatie van een ct gaan wij samen met het ministerie van Financiën verder met het EU breed uitdragen van onze aanbevelingen. Wij stimuleren initiatieven van marktpartijen op dit terrein.



Prioriteit 3: Effecten van digitalisering onder controle

Op de kapitaalmarkten nemen (handels)algoritmes steeds complexere vormen aan. De logica achter een algoritme, maar ook de samenhang tussen algoritmes, wordt daarmee moeilijker te overzien. Voor zowel platformen als beleggingsondernemingen gelden wettelijke gebruiksvoorwaarden voor algo's. De AFM onderzoekt de werking van deze algo's op de markt (volatiliteit van bepaalde assets en de liquiditeit van de markt) en of het gebruik daarvan de integriteit en robuustheid van markt kan verstoren. Ook blijft de AFM de ontwikkelingen in de handel in crypto's monitoren en volgen we nauwgezet de ontwikkelingen rondom DeFi en DLT.

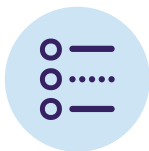
Belangrijkste activiteiten

- Vervolgonderzoek naar gebruik van algoritmes waarbij de focus wordt gelegd op het duiden van de risico's en het eigen toezicht door instellingen tijdens de ontwikkeling van hun algoritme.
- Monitoring van ontwikkelingen op de cryptomarkt met het oog op afgeleide instrumenten die mogelijk onder het toezicht van de AFM vallen, mede ter voorbereiding op de inwerkingtreding van MiCAR (zie ook hoofdstuk 1, onder Digitalisering).

Doorlopende activiteiten in het kapitaalmarkttoezicht

De AFM besteedt ook in 2022 een belangrijk deel van haar capaciteit aan doorlopende taken in het toezicht op kapitaalmarkten:

- Transactierapportage toezicht in kader van SFTR, EMIR, Securitatie en MiFID/MiFIR.
- Multi-asset surveillancetoezicht met oog op detectie.
- Het beoordelen van externe signalen van marktmisbruik en het uitvoeren van onderzoek naar marktmisbruik.
- Real-time toezicht op tijdige openbaarmaking van voorwetenschap.
- Thematisch en instellingspecifiek toezicht bij vergunninghoudende instellingen, zoals HERs, handelsplatformen, benchmarkpartijen en clearing- en settlementpartijen.
- Het behandelen van signalen, ontheffings- en handavingsverzoeken en het beantwoorden van vragen van consumenten en marktpartijen.
- Toezicht op prospectussen.
- Toezicht op openbare biedingen.
- Toezicht op meldingsverplichtingen van uitgevende instellingen over zaken als financiële verslaggeving, geplaatst kapitaal, openbaarmaking voorwetenschap, substantiële deelnemingen, shortposities en transacties leidinggevend.
- Samen met DNB de voortgang van de IBOR-transitie monitoren bij financiële instellingen (pensioenfondsen, vermogensbeheerders en verzekeraars).



3.3 Toezicht op assetmanagement

Een duurzaam bedrijfsmodel van vermogensbeheerders en zorgvuldige behandeling van cliënten

Met ons toezicht op assetmanagement dragen we bij aan een goede werking van de markt. Een markt die toekomstbestendig is. Daarnaast beschermen we de belangen van beleggers en consumenten die direct of indirect geld hebben ondergebracht bij assetmanagers. We houden daarvoor toezicht op de markt van collectieve en individuele beleggingen én op de spelers in deze markt. Dit zijn de beheerders van beleggingsinstellingen (AIF en UCITS), bewaarders en beleggingsondernemingen, gezamenlijk 'assetmanagementpartijen' genoemd. Met oog voor alle maatschappelijke uitdagingen.

De Nederlandse assetmanagementsector is omvangrijk: meer dan duizend miljard euro onder beheer en meer dan driehonderd onder toezicht staande assetmanagementpartijen. En de markt zal alleen maar verder groeien. Zo zorgt de langdurige lage rente op spaargelden ervoor dat assetmanagement een steeds belangrijker rol speelt in de opbouw van privaat vermogen. Consumenten gaan namelijk op zoek naar andere manieren om hun geld te laten groeien en richten zich daarbij tot assetmanagementpartijen.

Voor de toekomstbestendigheid van de assetmanagementsector hebben we meerdere aandachtspunten. De belangrijkste zijn de:

- impact van duurzaamheid en de duurzaamheidstransitie
- impact en noodzakelijke aanpassingen in het kader van de pensioentransitie
- uitbesteding van belangrijke taken door assetmanagementpartijen
- beheersing van liquiditeitsrisico's

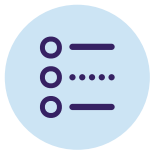
Ook monitoren we de impact van ontwikkelingen in de assetmanagementmarkt op het terrein van consolidaties en de

toekomstbestendigheid van kleine spelers, zodat het beheer van assets conform de verwachtingen van beleggers wordt gewaarborgd.

De transitie naar een duurzame samenleving is een van de belangrijkste uitdagingen van deze tijd. Met zijn omvangrijk beheerd vermogen kan de assetmanagementsector daarbij een belangrijke rol vervullen. Deze rol is zowel complex als divers. Zo heeft de sector te maken met steeds meer beleggers die 'duurzaam' willen investeren. En met nieuwe wet- en regelgeving op basis waarvan assetmanagementpartijen transparant dienen te zijn over hun duurzaamheidsdoelstellingen. Maar ook met op handen zijnde nieuwe wet- en regelgeving die duiding probeert te geven aan wat nou precies duurzaam is. *Greenwashing* moet worden voorkomen.

Het risico is aanwezig dat niet alle assetmanagers hun rol in de duurzaamheidstransitie succesvol kunnen realiseren. Bijvoorbeeld wanneer het gaat om de integratie van de duurzaamheidsrisico's in hun risicomanagement en de mate van transparantie over de duurzaamheidskenmerken en -doelstellingen. Met als gevolg dat assetmanagementpartijen hun (verwachte) duurzaamheidsclaims niet (kunnen) waarmaken of te maken krijgen met *stranded assets*.

In de huidige marktomstandigheden vraagt ook de beheersing van liquiditeitsrisico's om meer aandacht. Toenemend wordt in illiquide activa belegd. Die kunnen niet gemakkelijk in contanten worden omgezet, zoals onroerend goed. De belangrijkste reden om te beleggen in illiquide activa is hun aantrekkelijke risico-rendementsverhouding. Het risico bestaat dat deze illiquide assets onjuist worden gewaardeerd. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot onjuiste informatieverstrekking en verliezen voor beleggers. Ook kunnen partijen beperkt worden in hun transacties door de illiquiditeit van markten, waardoor partijen hun portefeuille niet kunnen aanpassen wanneer dat wel gewenst of nodig is. Hierdoor kunnen verwachte rendementen niet worden gerealiseerd.



Daarnaast zien we in de assetmanagementsector uitbesteding nog steeds toenemen. Dat kan gaan om de financiële administratie, maar ook compliance, risicomanagement of portefeuillebeheer. Uitbesteding kan veel voordelen bieden, zoals grotere efficiency, betere dienstverlening en lagere kosten. Het brengt echter ook risico's met zich mee. De bedrijfsvoering van ondernemingen moet zo ingericht zijn dat risicobeheer, vermogensscheiding, beleggingsprocessen en klantprocessen in overeenstemming zijn met de omvang, complexiteit en het risicoprofiel van de activiteiten. Daarnaast moeten ondernemingen beheersmaatregelen treffen om uitbestedingsrisico's te monitoren, beheersen en zo klein mogelijk te houden.

In 2022 willen we in het assetmanagementtoezicht het volgende bereiken:

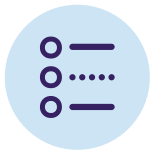
- De assetmanagementsector is transparant over de duurzaamheidskenmerken en -doelstellingen van zijn financiële producten.
- De assetmanagementsector integreert risico's in het kader van de duurzaamheidstransitie in (het risicomanagement van) zijn bedrijfsvoering.
- De assetmanagementsector zorgt voor adequate beheersing van liquiditeitsrisico's.

Prioriteit 1: Meer bewustwording in de sector voor duurzaamheid

Assetmanagementpartijen moeten mogelijke bedrijfsrisico's beheersen die kunnen optreden als gevolg van de duurzaamheidstransitie. Anders kan dit de toekomstbestendigheid van de instelling zelf, de uiteindelijke beleggers en de stabiliteit van de sector schaden. Marktpartijen moeten transparant zijn over de duurzaamheidskenmerken en -doelstellingen van hun financiële producten. Daarnaast moeten assetmanagementpartijen risico's in het kader van de duurzaamheidstransitie integreren in (het risicomanagement) van hun bedrijfsvoering. Belangrijke handvatten worden aangereikt door de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de geplande Regulatory Technical Standards (RTS). Ook heeft de AFM aandacht voor andere aan duurzaamheid gerelateerde onderwerpen die beheerders raken, zoals het gebruik van de EU-taxonomie en de recente duurzaamheid gerelateerde aanpassingen in wetgeving voor beheerders (AIFM/UCITS).

Belangrijkste activiteiten

- Vervolgonderzoek naar de implementatie van de SFDR door beheerders van beleggingsfondsen. Daarbij wordt gekeken of beheerders de aanbevelingen uit het AFM-rapport 2021 hebben meegenomen en de technische standaarden van ESMA (die in 2022 van kracht worden) op de juiste wijze hebben geïmplementeerd.
- Onderzoek naar de wijze waarop assetmanagementpartijen de duurzaamheidsrisico's als gevolg van de duurzaamheidstransitie in hun bedrijfsvoering hebben meegenomen. Hierbij wordt gekeken of de duurzaamheidsrisico's zijn opgenomen in hun risicomanagement.
- Monitoren van duurzaamheidsontwikkelingen, onder meer op het terrein van nieuwe wet- en regelgeving, waarbij we in Europees verband bijdragen aan de (Europese) beleidvorming.
- Contact met belangrijke stakeholders, waaronder (vertegenwoordigers van) marktpartijen via dialoog of ronde tafels. Richting en handvatten geven aan marktpartijen om te kunnen voldoen aan de nieuwe regelgeving.



Prioriteit 2: Beheerste liquiditeitsrisico's in assetmanagementsector

We zien een toename van illiquide assets in portefeuilles. Dit kan zorgelijk zijn in tijden van marktstress. Dan zullen beleggers juist vermogen willen onttrekken. Er mag geen sprake zijn van een mismatch tussen 'beleggersliquiditeit' (frequentie waarop belegger kan in- en uitstappen) en activa liquiditeit (mate waarin de activa waarin wordt belegd, liquide kan worden gemaakt).

Belangrijkste activiteiten

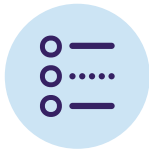
- Onderzoek en analyse naar de beschikbaarheid van instrumenten voor liquiditeitsbeheer bij assetmanagementpartijen en de naleving van ESMA's *stress testing guidelines* door beheerders van beleggingsfondsen.
- Analyse van de mismatches tussen typen assets in een portefeuille en uitstapmogelijkheden/-frequentie voor beleggers.
- Onderzoek naar en bijdragen aan (bijvoorbeeld via dialoog of handvatten) de voorbereiding van assetmanagementpartijen op de noodzakelijke aanpassingen in hun bedrijfsvoering vanwege de Pensioentransitie.

Doorlopende activiteiten assetmanagementtoezicht

De AFM besteedt ook in 2022 een belangrijk deel van haar capaciteit aan doorlopende taken in het assetmanagementtoezicht:

- Toezicht op uitbesteding: iedere assetmanagementpartij moet de bedrijfsvoering zo hebben ingericht dat risicobeheer, vermogensscheiding, beleggingsprocessen en klantprocessen in overeenstemming zijn met de omvang, complexiteit en het risicoprofiel van de activiteiten. Wij verwachten dat marktpartijen beheersmaatregelen treffen om uitbestedingsrisico's te monitoren, te beheersen en zo klein mogelijk te houden.
- Beoordelen vergunningaanvragen, wijzigingen, (fonds)meldingen en registraties.
- Behandelen van signalen en overige wettelijk verplichte meldingen.
- Beïnvloeding en handhaving ten aanzien van individuele instellingen.
- Beoordelen van assurancerapportages en jaarverslagen.

- Samen met andere EU-toezichthouders beleid maken, waaronder het opstellen van een macro-prudentieel kader voor vermogensbeheerders. Ook adviseren we in ESMA-verband – en richting ministerie van Financiën – over nieuwe EU-regels (zoals de AIFMD, ELTIF en MMF-reviews).
- Voorbereiden van marktpartijen en het eigen toezicht op nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Investment Firm Directive en de Investment Firm Regulation.
- Deelname aan relevante internationale gremia (ESMA, BoS, IPISC, IMSC, IOSCO, ESRB en ECB). Zo dragen we bij aan de oplossing van internationale vraagstukken en zorgen dat het Nederlandse perspectief voldoende wordt meegenomen.
- Toezichtconvergentie: bijdragen en uitvoering geven aan door ESMA geplande peer review (over toezicht op bewaarders en CSA (Common Supervisory Action) over asset valuation).



Financiële stabiliteit

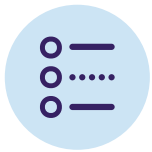
De AFM is verplicht binnen het gedragstoezicht financiële stabiliteit te borgen. Dit vereist de Wft en is opgenomen in de IOSCO-standaarden. Stabiliteitsrisico's op de kapitaalmarkten en op de markt van vermogensbeheer moeten tijdig worden geïdentificeerd. Ook is het belangrijk dat we weten wanneer financiële instellingen in de problemen komen en hun klanten kunnen worden geraakt. De AFM maakt bovendien deel uit van het Financieel Stabiliteitscomité (FSC). Het FSC wordt voorgezeten door DNB en bestaat verder uit het CPB en het ministerie van Financiën. Samen met andere toezichthouders uit de financiële sector streeft de AFM naar een solide, goed lopend financieel stelsel. Een stelsel waarin markten goed functioneren, financiële instellingen gezond zijn en klanten toegang hebben tot de juiste producten.

Belangrijke activiteiten

Om onze rol voor financiële stabiliteit goed te vervullen, voeren we onder meer de volgende werkzaamheden uit, die tot externe uitingen leiden wanneer dit noodzakelijk is.

- Ontwikkeling en uitvoering van een liquiditeitsstresstest onder Nederlandse vermogensbeheerders. Op die manier kunnen we hun weerbaarheid tegen schokken op de geld- en kapitaalmarkt scherp tegen het licht houden. Hierbij zal aandacht zijn voor de soms omvangrijke portefeuille rentederivaten.
- Op basis van het raamwerk dat ESMA in 2021 heeft ontwikkeld, zal de AFM de hefboomfinanciering binnen de vermogensbeheerders monitoren en nagaan of op dit punt maatregelen nodig zijn.

- De AFM analyseert hoe de opkomst van crypto's en nieuwe digitale technieken, bijvoorbeeld in de effectenafwikkeling, het financiële stelsel raakt. Daarbij letten we op die punten waarvoor de AFM verantwoordelijk is.
- Onderzoek naar het effect van duurzaamheidsinformatie op relevante markten. Hierbij onderzoeken we onder meer of betere informatie ook leidt tot een stijging in duurzaam beleggen en of te veel vraag kan leiden een groene bubbel.
- De AFM analyseert welke knelpunten kunnen ontstaan op de verschillende geldmarkten (bijvoorbeeld de repomarkt, geldmarktfondsen, commercial paper). Bijvoorbeeld in tijden van stress. Tevens kijken we hoe deze knelpunten geadresseerd kunnen worden. Hierbij wordt met name gelet naar de systeemrisico's.
- Daarnaast zal ook in 2022 de huizenmarkt hoog op de agenda blijven staan, nu door stijgende prijzen de vraag rijst of sprake kan zijn van overwaardering. De AFM zal vanuit een macroperspectief analyseren welke beleidsopties bijdragen aan een evenwichtige huizenmarkt.
- Meer beleidsmatig spelen verschillende Europese discussies op het terrein van financiële stabiliteit waarin de AFM zich actief zal mengen. Daarbij gaat het onder meer om de discussie over de locatie van systeemrelevante clearinginstellingen, het ontwikkelen van macroprudentiële instrumenten binnen het vermogensbeheer en verbeterde regulering van geldmarktfondsen.



3.4 Toezicht op accountantsorganisaties en financiële verslaggeving

Hogere kwaliteit van wettelijke controles en bevorderen van de verbinding tussen financiële en niet-financiële verslaggeving

De AFM wil dat de kwaliteit van de wettelijke controles duurzaam op hoog niveau komt. De controleverklaring van de accountant biedt zekerheid over de betrouwbaarheid van de verslaggeving door ondernemingen. Dit is belangrijk voor alle gebruikers. Wettelijke controles betreffen controles van onder meer beursgenoteerde ondernemingen en middelgrote en grote mkb-bedrijven. Wij willen dat de schakels in de keten van betrouwbare en relevante (niet-)financiële verslaggeving zoals auditcommissies, aandeelhouders, investeerders/beleggers en andere stakeholders hun rol goed vervullen. Gelijke en correcte informatie voor marktdeelnemers is een cruciale voorwaarde voor eerlijke en transparante financiële markten. Goede verslaggeving draagt bij aan de kwaliteit van investeringsbeslissingen.

Op het terrein van verslaggeving neemt het belang van niet-financiële verslaggeving toe. De AFM maakt zich hard voor goede verbinding, ook wel connectiviteit genoemd, tussen de financiële en de niet-financiële verslaggeving door ondernemingen. Beleggers zijn dan beter in staat de link te leggen tussen de niet-financiële prestaties en risico's (sociaal, milieu, ethisch) en de impact hiervan op de toekomstige financiële prestaties van de onderneming. Niet-financiële informatie gaat niet alleen om het goede doen, maar ook om goed te rapporteren wát je doet en hoe dat effect heeft op de financiële positie, het milieu en klimaat en het toekomstige resultaat van de onderneming.

Binnen de keten van verslaggeving zien we een toenemende invloed van de digitalisering. Vanaf 2022 moeten ondernemingen een iXBRL-versie van de jaarrekening opmaken en laten registreren bij de AFM. Daarnaast heeft digitalisering impact op zowel de bedrijfsvoering van ondernemingen die leidt tot verslaggeving, als in de controle door accountantsorganisaties. De

accountant moet er alert op zijn dat dit kan leiden tot een nieuwe categorie fraudegevallen en moet bij signalen adequaat optreden.

Ook accountantsorganisaties veranderen als gevolg van digitalisering. Er wordt in grotere mate gebruik gemaakt van technologie en data-analytics bij de uitvoering van wettelijke controles. Dit kan kwetsbaarheden met zich meebrengen, zoals de beheersing van de IT-omgeving en de gevoeligheid voor cybercriminaliteit.

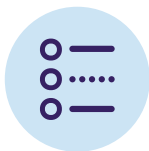
De AFM gaat vanaf 2022 zelf het toezicht uitvoeren op ruim 260 niet-OOB-accountantsorganisaties. Een aantal aanbevelingen van de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) is omgezet in een wetgevingsvoorstel waarvoor het consultatietraject is afgerond. Behandeling in de Tweede Kamer en Eerste Kamer moet nog plaatsvinden. Het ingroeipad voor de uitvoering loopt tot 2024. In deze periode vormen we ook een beter beeld van de risico's voor het duurzaam waarborgen van kwaliteit in dit segment.

In 2022 willen we in het toezicht op accountantsorganisaties en verslaggeving het volgende bereiken:

- Beter verbinding tussen niet-financiële en financiële verslaggeving.
- Beter inzicht in risico's van niet-OOB-accountantsorganisaties zodat de borging van de kwaliteit van de wettelijke controles daar kan worden gestimuleerd.
- Aantoonbaar duurzame kwaliteit van wettelijke controles bij OOB-accountantsorganisaties.

Prioriteit 1: Beter verbinding tussen niet-financiële en financiële verslaggeving

We stimuleren de verbinding tussen de niet-financiële informatie (NFI) en de financiële verslaggeving in de jaarrekening. Voor meer consistentie in de verslaggeving van de NFI, zijn nieuwe, overkoepelende NFI-standaarden van belang. Nieuwe Europese richtlijnen voor een grote groep ondernemingen,



de zogenoemde Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), gelden voor boekjaren vanaf 2023. Belangrijk dat ondernemingen die hieraan moeten voldoen zich hierop tijdig en goed voorbereiden.

Belangrijkste activiteiten

- Ondernemingen en het toezicht voorbereiden op nieuwe NFI-regelgeving, waaronder de CSRD en de EU-taxonomieverordening.
- Nationaal en internationaal de ontwikkeling van standaarden voor NFI door onder meer ESMA en IFRS Foundation ondersteunen en beïnvloeden.

Prioriteit 2: Beter inzicht in de risico's van de kwaliteit van controles bij niet-OOB-accountantsorganisaties

Vanaf 1 januari 2022 voert de AFM het directe toezicht uit op alle niet-OOB-accountantsorganisaties. Ons toezicht op de naleving van de normen uit de Wta vindt plaats door middel van een ingroeimodel. We kunnen het toezicht effectiever uitvoeren wanneer we de beschikking hebben over meer data en meer inzicht hebben in de risico's.

Ons uitgangspunt voor 2022 is het vergroten van de kennis over het niet-OOB-segment en het verkrijgen van meer inzicht in de risico's. Ons toezicht zal primair gericht zijn op het stimuleren van het lerend vermogen in de sector en het werken aan verbeteringen die bijdragen aan het duurzaam borgen van kwaliteit. Daarnaast sturen we aan op het beperken van de risico's die het realiseren van kwaliteit belemmeren en ontwikkelen we strategieën voor toekomstige risicomitigatie.

Belangrijkste activiteiten

- Vergroten van de kennis over het niet-OOB-segment en het verkrijgen van meer inzicht in de risico's door instellingsspecifieke en -overstijgende onderzoeken.
- Data-uitvraag op organisatieniveau en op niveau van de wettelijke controles.

Prioriteit 3: Aantoonbaar duurzame kwaliteit van wettelijke controles bij OOB-accountantsorganisaties

Om te onderzoeken of OOB-accountantsorganisaties 'in control' over kwaliteit zijn, heeft de AFM de intentie om met een hogere frequentie onderzoeken uit te voeren. Hierover moet nog wel politieke besluitvorming plaatsvinden. Het vernieuwde toezicht zal plaatsvinden zodra de uitbreiding van het kostenkader hiervoor is bekrachtigd. Ook zullen er meer datapunten worden gevraagd van de accountantsorganisaties. Partijen zullen hierop voorbereid worden.

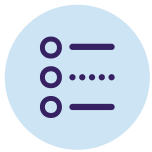
Belangrijkste activiteiten

- We stimuleren OOB-accountantsorganisaties om de kwaliteit duurzaam te borgen en doen instellingsspecifiek en -overstijgend onderzoek naar elementen van de borging. Hierbij betrekken we onderwerpen die in dit segment aandacht vragen.
- We bereiden OOB-accountantsorganisaties voor op een vernieuwde toezichtmethodologie. Door meer datagedreven te werken, kunnen we het risicogebaseerde toezicht verder vormgeven.

Doorlopende activiteiten toezicht op accountantsorganisaties en financiële verslaggeving

De AFM voert ook in 2022 haar doorlopende taken uit in het toezicht op accountantsorganisaties en financiële verslaggeving:

- Vergunningverlening aan accountantsorganisaties, betrouwbaarheids- en geschiktheidstoetsingen.
- Desktop reviews op jaarlijkse verslaggeving door beursgenoteerde ondernemingen.
- Doorlopend dialoog met auditcommissies ter versterking van hun rol voor de kwaliteit van de financiële verslaggeving en de kwaliteit van de wettelijke controle.
- Doorlopend toezicht op naleving van de Wta en Wtftv en opvolging van signalen en incidenten.



3.5 AFM-brede onderwerpen

3.5.1 Duurzaamheid

De verduurzaming van de financiële sector staat hoog op de agenda van Europese en nationale wetgevers. Ook 2022 zal in het teken staan van het (verder) ontwikkelen van (Europese) initiatieven en het uitwerken en implementeren van al geïntroduceerde maatregelen, zoals de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), de Taxonomie, het voorstel voor een EU Green Bonds Standard, en de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

De verscheidenheid aan nieuwe regelgeving betekent dat marktpartijen en toezichthouders ook in 2022 voor de uitdaging staan zich voor te bereiden op de nieuwe verplichtingen. Tegelijkertijd moeten marktpartijen al aan bepaalde transparantie-eisen voldoen. Consumenten en beleggers moeten er namelijk op kunnen vertrouwen dat financiële producten en diensten met een toegezegd duurzaam karakter ook daadwerkelijk duurzaam zijn.

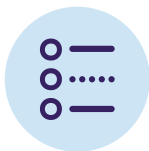
Daarbij is het belangrijk dat:

- Ondernemingen betrouwbare en toegankelijke informatie beschikbaar stellen over duurzaamheidsfactoren in de bedrijfsactiviteiten
- Financiële instellingen duurzaamheidsaspecten integreren in hun bedrijfsvoering, productontwikkeling, risicomanagement en investeringsbeslissingen en hierover transparant zijn
- Consumenten adequaat worden geïnformeerd en geadviseerd over duurzaamheidsfactoren en daarmee een financieel product krijgen dat past bij hun behoefte.

De AFM intensiveert in 2022 haar inspanningen op het gebied van duurzaamheid. Bij de prioriteiten en activiteiten (zie hoofdstuk 3) van de verschillende toezichtgebieden is uitgewerkt hoe de wet- en regelgeving wordt geïmplementeerd en hoe dit de activiteiten van de verschillende sectoren raakt.

Belangrijke activiteiten

- De AFM zal ook in 2022 de financiële sector verder begeleiden met de implementatie van de nieuwe wet- en regelgeving zodat (meer) transparantie over de mate van duurzaamheid van beleggingen wordt gerealiseerd.
- Onderzoek naar de naleving van de SFDR.
- Bijdragen aan de ontwikkeling van duurzaamheidsverslaggeving, in bijzonder de CSRD.



Onze visie op duurzaamheid in één oogopslag

Belangrijke rol financiële sector

De **transitie** naar een duurzame samenleving is een van de belangrijkste uitdagingen van deze tijd en de financiële sector speelt hierin een belangrijke rol



Er is veel **regelgeving** op komst om de duurzaamheidstransitie in de financiële sector te stimuleren en in goede banen te leiden

Marktfalen (duurzame) financiering als bron van toezichtrisico's



Externaliteiten: de impact van een financieel product op duurzaamheidsdoelen is onvoldoende te meten

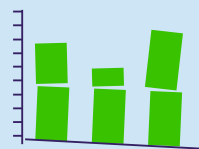


Informatie-imperfecties: Er is te weinig informatie om te bepalen hoe duurzaam een financieel product is



Irrationeel gedrag en bias: de acceptatie van een andere risico-rendementsverhouding leidt potentieel tot overinvesteringen in duurzaamheid

Risico's die centraal staan in het AFM-toezicht op duurzaamheid



Schokken in de waardering van financiële instrumenten



Gebrek aan informatie



Informatie is niet betrouwbaar, gestandaardiseerd en vergelijkbaar



Greenwashing

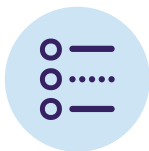
Uitgangspunten van het AFM-toezicht op duurzaamheid



Ondernemingen stellen **betrouwbare en toegankelijke informatie** beschikbaar met betrekking tot duurzaamheidsfactoren in de bedrijfsactiviteiten.

Onder toezicht staande instellingen **integreren duurzaamheidsaspecten** in hun bedrijfsvoering, productontwikkeling, risicomanagement en investeringsbeslissingen en zijn hier transparant over.

Consumenten worden adequaat geïnformeerd en geadviseerd over duurzaamheidsfactoren ter ondersteuning van hun financiële beslissingen en krijgen een product dat passend is bij hun behoefte.



3.5.2 Tegengaan van witwassen en andere financieel-economische criminaliteit

Tegengaan van witwassen en terrorismefinanciering

Het tegengaan van witwassen, terrorismefinanciering en andere financieel-economische criminaliteit is van groot maatschappelijk belang. Wanneer financiële ondernemingen en accountantsorganisaties een (ongewenste) rol spelen bij crimineel of niet-integer gedrag schaadt dat het vertrouwen in de financiële sector. Financiële ondernemingen vervullen een belangrijke rol in het tegengaan van dergelijke financieel-economische criminaliteit. Deze rol uit zich onder meer in de volgende verantwoordelijkheden:

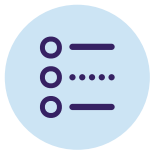
1. Het voorkomen dat criminelen hun uit misdaad verkregen gelden kunnen witwassen via het financiële systeem.
2. Het voorkomen dat personen en organisaties waarop (inter)nationale sancties rusten wegens bijvoorbeeld terrorisme kunnen deelnemen aan het financiële systeem.
3. Het voorkomen dat ondernemingen en personen kunnen profiteren van fraude en corruptie.

Deze poortwachtersrol is wettelijk vastgelegd in de Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (Wwft) en de Sanctiewet 1977 (Sw). De AFM houdt onder meer toezicht op de naleving van deze wetgeving, in nauwe samenwerking met nationale en internationale partners. Zo zet de AFM zich in voor het bestrijden en voorkomen van financieel-economische criminaliteit en ander niet-integer gedrag in de financiële sector, waaronder effectieve handhaving van regelgeving.

Belangrijkste activiteiten

- Door middel van het uitvragen van informatie bij financiële ondernemingen en het opstellen van risicomodellen houden we toezicht op de naleving van de regelgeving die bedoeld is om witwassen, terrorismefinanciering en het overtreden van internationale sancties tegen te gaan. Met behulp van deze risicomodellen detecteert de AFM proactief waar risico's spelen.

- Binnen onze risicogestuurde aanpak voeren we onderzoeken uit, die gericht zijn op het bestrijden en voorkomen van overtredingen van de regelgeving ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering. Waar nodig treden we handhavend op, met onder meer als doel het staken van de overtreding of het veranderen van de organisatiecultuur.
- Financieel-economische criminaliteit is vaak grensoverschrijdend. Internationale samenwerking op het gebied van het bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering is daarom een speerpunt voor 2022. We nemen actief deel aan internationale samenwerkingsverbanden zoals het AMLSC. Daarnaast zijn we, in samenspraak met het ministerie van Financiën, betrokken bij de totstandkoming van nieuwe Europese regelgeving, zoals aanpassingen in de AML-richtlijn en de voorgenomen oprichting van een Europese anti-witwasautoriteit (het zogeheten AML-pakket van de Europese Commissie). Waar mogelijk bereiden we ons toezicht in 2022 voor op de nieuwe Europese regelgeving. Ten slotte organiseren we *supervisory colleges* voor financiële ondernemingen met buitenlandse vestigingen om samen met buitenlandse toezichthouders toezicht te houden en neemt deel aan *supervisory colleges* die door buitenlandse toezichthouders georganiseerd worden.
- Naast het intensiveren van internationale samenwerking gericht op het tegengaan van financieel-economische criminaliteit zet de AFM ook in op het verstevigen van de samenwerking met nationale partners, zoals DNB, BFT, Nationale Politie, OM, FIOD en Belastingdienst, door middel van het gezamenlijk uitvoeren van onderzoeken en projecten. Het FEC speelt hierin een belangrijke rol.



Overig integriteitstoezicht

Het overige integriteitstoezicht van de AFM richt zich voornamelijk op de bestrijding van malafide gedrag op de beleggingsmarkt en de bestrijding van integriteitsovertredingen bij accountantsorganisaties. Daar waar nodig treden we handhavend op voeren we – mocht er aanleiding toe zijn - hertoetsingen uit op de betrouwbaarheid van sleutelfunctionarissen bij financiële ondernemingen en accountantsorganisaties.

Belangrijke activiteiten

- De integriteit van het digitale domein in de beleggingsmarkt wordt bevorderd door integriteitsovertredingen in de execution only omgeving tegen te gaan. Hierbij richt de beïnvloeding zich op partijen die zich, al dan niet met een Europees Paspoort, malafide gedragen en hierbij beleggers benadelen. Onderzocht wordt tevens in hoeverre via social media bepaalde malafide beleggingsdienstverlening wordt verleend.
- De AFM houdt risicogestuurd integriteitstoezicht op accountantsorganisaties. Dit gebeurt door middel van data-optimalisatie en segmentatie van accountantsorganisaties op basis van risicomodellen. We zetten in op het aanscherpen en uitbouwen van deze risicomodellen.
- De AFM gaat niet-integer gedrag in de accountancysector tegen door het uitvoeren van instellingsspecifieke en thematische onderzoeken. Deze onderzoeken richten zich op het bestrijden en voorkomen van financieel-economische criminaliteit. Waar nodig treedt de AFM handhavend op, met onder meer als doel het staken van overtredingen en het veranderen van gedrag en cultuur bij de betrokken organisaties.
- De AFM zet verder in op het tegengaan van niet-integer gedrag in de accountancysector door middel van het uitvoeren van of deelnemen aan thematische projecten, gericht op het proactief detecteren, bestrijden of voorkomen van risico's op fraude en corruptie en het faciliteren hiervan.

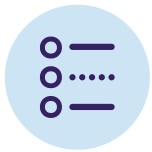
Digital Operational Resilience Act (DORA)

Digitalisering en innovatie leidt tot meer cyberrisico's, ook in de financiële sector. De Europese Commissie heeft daarom een voorstel gedaan voor een verordening om de digitale weerbaarheid van de sector te vergroten: DORA. Deze toekomstige regelgeving versterkt ook het toezichtmandaat van toezichthouders en Europese toezichtautoriteiten. Bijvoorbeeld voor het toezicht op de IT-aspecten van de beheerste bedrijfsvoering van financiële ondernemingen. De AFM bereidt in 2022 het toezicht en de markt voor op de komst van deze nieuwe regelgeving.

3.5.3 Professionele organisatie

Ook in 2022 werken we verder aan de ontwikkeling van onze organisatie. Daarbij staat verdere vernieuwing en verbetering van ons toezicht centraal. Om te zorgen dat we onze taken ook de komende jaren goed kunnen uitoefenen, wordt gewerkt aan het verder profileren van de AFM als aantrekkelijke werkgever in de arbeidsmarkt. Dit doen we onder andere door onze medewerkers trainingen en opleidingen aan te bieden via onze Toezichtacademie. De ontwikkeling tot een datagedreven toezichthouder blijft hierbij centraal staan door bijv. het aanbieden van data-analyse opleidingen. Ook is er aandacht voor vitaliteit, feedback geven en continu verbeteren.

Daarnaast bereiden we een nieuwe manier van waarderen en belonen voor. Met waarderings- en beloningsvormen die passen bij de drijfveren van onze medewerkers. Ontwikkeling, interne mobiliteit en duurzame inzetbaarheid (strategische personeelsplanning) komen meer centraal te staan. Dit biedt mogelijkheden voor meer maatwerk en focus op individuele groei.



Het Future Leadership Program (FLP) geeft ons managementtalent de mogelijkheid om door te groeien naar sleutelposities in de organisatie. Hierdoor zorgen we voor interne doorstroom met behoud van kennis en ontwikkeling van managementvaardigheden. We werken vanuit een waarderende aanpak waar ruimte is om van fouten te leren. Dit past binnen de lerende AFM-cultuur.

De corona-pandemie heeft een grote impuls gegeven aan het werken op afstand. Wij streven naar een werkomgeving waarin medewerkers het beste uit zichzelf en elkaar naar boven halen, en resultaatgericht en efficiënt kunnen werken. Daarbij is het belangrijk om in verbinding te blijven met de AFM, collega's en contacten buiten de AFM. Wel maken we duidelijk afspraken hoe we met elkaar willen samenwerken. Deze afspraken vormen de basis voor ons nieuwe werkconcept 'Werken@AFM'. We zorgen voor een werkklimaat waarbij een medewerker zich veilig, vitaal en thuis voelt en waar iedereen zonder uitzondering zichzelf kan zijn. De aangepaste manier van werken zien we als een richting om naartoe te groeien. Onderweg zullen we uiteraard testen, evalueren en bijstellen indien nodig. Inmiddels zijn verschillende facilitaire en IT-aanpassingen verricht om de medewerkers te faciliteren bij het nieuwe werkconcept.

Professionalisering toezicht, multidisciplinair werken en procesverbetering

De vernieuwing en professionalisering van ons toezicht gaat onverminderd door. Naast meer datagedreven werken wordt ingezet op meer multidisciplinair werken en procesverbetering. De AFM-werkwijze blijft de basis voor het sturen op onze resultaten, doelmatigheid en het continu verbeteren van de organisatie. De IT-dienstverlening is inmiddels uitbesteed aan een externe leverancier. Er wordt volop gewerkt aan de interne regie-organisatie, waarbij het beheer wordt geoptimaliseerd en het IT-landschap verder wordt gerationaliseerd en geprofessionaliseerd.

De kwaliteit van ons toezicht wordt verhoogd door meer en beter gebruik van data en een diepgaander inzicht in marktontwikkelingen. Daarbij zijn we

in verbinding met onze stakeholders en zorgen we voor steeds efficiëntere uitwisseling van gegevens.

We willen een voorspelbare toezichthouder zijn en blijven. Daarbij ligt de focus op het verbeteren van onze doorlooptijden van onze wettelijke taken, eenmalige handelingen en handhaving. De facturen voor deze handelingen en het doorlopend toezicht worden vanaf 2022 digitaal verstuurd in plaats van per post. Het komend jaar wordt verdere integratie van het programma Datagedreven toezicht binnen toezicht en de organisatorische uitbreiding als gevolg van de nieuwe taken van het toezicht op de accountancy en nieuwe taken die voortvloeien uit het nieuwe pensioenstelsel.

Om uitvoeringsrisico's te onderkennen en te beheersen, is een raamwerk ontwikkeld voor risicomanagement. Ondersteund door de centrale riskfunctie hebben de afdelingen een risk self assessment uitgevoerd op basis waarvan risicobeelden per portefeuille én een risicobeeld voor de organisatie als geheel zijn opgesteld. Voor de belangrijkste uitvoeringsrisico's zijn beheersmaatregelen geformuleerd waarover om de vier maanden wordt gerapporteerd aan het bestuur en auditcommissie.

Wet Open Overheid (Woo)

In 2022 treedt de Wet Open Overheid (Woo) in werking. De AFM treft maatregelen om aan de verplichtingen van deze nieuwe wetgeving te voldoen, zowel voor wat betreft het voldoen aan de actieve openbaarmakingsplicht als de passieve openbaarmaking, voor zover geheimhoudingsplichten uit andere wetgeving dit toestaan. De AFM richt haar digitale informatiehuishouding zodanig in dat aan openbaarmakingsverzoeken en andere vereisten rondom openbaarheid tijdig voldaan kan worden.

04

Financiën 2022



De bekostiging van de AFM is geregeld in de Wet bekostiging financieel toezicht 2019 (Wbft 2019). Op grond van deze wet keuren de ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid jaarlijks de begroting goed. De AFM is bij het opstellen van de begroting gebonden aan de hoogte van het plafond dat volgt uit het kostenkader. De lasten van de AFM uit hoofde van de Wbft worden volledig doorbelast aan de markt via heffingen.

In dit hoofdstuk geven we achtereenvolgens inzicht in het kostenkader, de lasten per soort, de investeringsbegroting en de financiering van de AFM.





Kostenkader

Uit het oogpunt van bestuurlijke rust heeft de minister van Financiën voor de periode 2021-2024 een nieuw kostenkader vastgesteld (Tabel 4.1). Gedurende deze periode is daarmee in grote lijnen duidelijk wat de maximale kosten van het toezicht zullen zijn en hoe deze kosten

zich ontwikkelen. Het kostenkader draagt bij aan de soberheid en doelmatigheid van de AFM en bevat een prikkel tot verdere efficiency doordat eventuele intensiveringen of eigen prioriteiten ingepast dienen te worden binnen het kostenkader.

Kostenkader AFM 2021-2024 (in mln.)	2020	2021	2022	2023	2024
Basisbedrag (uitgangspunt begroting 2020)	106,2	105,9	105,9	105,9	105,9
Bekende uitbreiding takenpakket		3,0	4,6	6,1	7,1
Versterking datagedreven toezicht		3,5	3,5	3,5	3,0
Besparingen		1,7-	3,1-	3,4-	3,7-
Nieuw basisbedrag		110,7	110,9	112,1	112,3
Taakstelling		0,4-	0,8-	1,2-	1,6-
Loonbijstelling*		0,8	2,1	3,5	4,9
Prijsbijstelling*		0,6	1,3	1,9	2,5
Begrotingskader		111,7	113,5	116,2	118,1
Post onvoorzien		1,5	2,0	3,0	4,0
Meerjarenkader inclusief loon- en prijsbijstelling		113,2	115,5	119,2	122,1

* Voor de loon- en prijsbijstelling 2023-2024 is een aanname gedaan van 1,9%.

Tabel 4.1 - Kostenkader (EUR MLN)



In de periode 2021-2024 wordt nieuwe regelgeving van kracht waarop de AFM toezicht gaat houden. Het gaat hier om regelgeving op het gebied van de accountancysector, financieel-economische criminaliteit, kapitaalmarkten en pensioenen. Daarnaast is in het kostenkader extra geld beschikbaar gesteld voor de versterking van datagedreven toezicht.

Naast deze plussen maken ook besparingen en taakstellingen onderdeel uit van het kostenkader. Deze worden ingevuld door besparingen op het gebied van IT en efficiencyverbeteringen.

Inclusief loon- en prijsbijstelling komt het begrotingskader voor 2022 uit op € 113,5 miljoen. Dit is exclusief de post onvoorzien van € 2,0 miljoen.

De post onvoorzien biedt de AFM de flexibiliteit om, in het geval van onvoorziene gebeurtenissen, kosten op te kunnen vangen zonder het meerjarencader te overschrijden. Er kan pas een beroep op de post onvoorzien gedaan worden als de impact van de onvoorziene gebeurtenis niet binnen de begroting kan worden ingepast. Hiervoor dient het bestuur van de AFM een onderbouwd verzoek op te stellen dat moet worden goedgekeurd door de rvt en moeten worden gedeeld met de minister van Financiën. Indien dit leidt tot aanpassing van de begroting is opnieuw goedkeuring nodig van de ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.



Begroting

De begrote, totale lasten voor 2022 zijn gelijk aan het begrotingskader 2022 en 2% hoger dan de begrote lasten 2021.

Lasten per soort	Begroting 2021	Begroting 2022	Afw. tov B2021	Realisatie 2020
<i>Salarislasten</i>	57,0	59,9	5%	55,7
<i>Sociale lasten</i>	7,5	7,9	5%	7,1
<i>Pensioenlasten</i>	11,9	12,8	7%	14,1
<i>Inhuur</i>	8,0	3,6	-55%	6,3
<i>Overige pensioenlasten</i>	4,5	3,7	-16%	2,4
Personeelslasten	88,9	87,9	-1%	85,6
Huisvestingslasten	4,6	4,8	4%	4,1
Advieslasten	2,6	5,3	100%	4,0
Informatiseringslasten	11,6	10,5	-10%	8,3
Algemene lasten*	2,7	3,5	29%	2,5
Afschrijvingen	1,4	1,6	17%	1,2
Financiële baten en lasten	0,0	0,0	-	0,0
Totale lasten	111,7	113,5	2%	105,7
<i>*Waarvan contributie ESMA</i>	<i>1,0</i>	<i>1,0</i>		

Tabel 4.2 - Lasten per soort (EUR MLN)



De totale lasten stijgen met € 1,8 miljoen. Dit is grotendeels het gevolg van hogere salarislasten, sociale lasten en pensioenlasten enerzijds en een daling van de informatiseringslasten anderzijds. Daarnaast is er sprake van een verschuiving van de kostensoort 'inhuur' naar de 'advieslasten'.

De stijging van de salarislasten, sociale en pensioenlasten wordt veroorzaakt door een hoger aantal interne fte's (1%) en een stijging van de gemiddelde lasten per fte als gevolg van loonmutaties (4%). Bij de pensioenlasten wordt de stijging daarnaast ook verklaard door een dotatie aan de voorziening Pensioenarrest die niet in de begroting 2021 was opgenomen.

De lasten voor externe inhuur dalen sterk. Dit wordt echter grotendeels verklaard door een verschuiving van IT-change capaciteit van de kostensoort 'inhuur' naar 'advieslasten' als gevolg van de IT-outsourcing. Voor een klein deel wordt de daling veroorzaakt door het wegvallen van tijdelijke extra capaciteit voor IT-vernieuwing in de begroting 2021.

De informatiseringslasten dalen in de begroting 2022 door ingeboekte besparingen en het wegvallen van de tijdelijke transitielasten als gevolg van de outsourcing in 2021.

Inzet FTE's	Begroting 2021	Begroting 2022	Afw. tov B2021	Realisatie 2020
Financiële dienstverlening	178	178	0%	176
Kapitaalmarkten	86	79	-8%	85
Assetmanagement	42	42	1%	39
Accountancy	56	65	14%	49
Subtotaal 4 toezichtgebieden	361	363	0%	349
Directe toezichtondersteuning*	184	188	2%	172
Overige afdelingen**	173	147	-15%	172
Totaal	718	698	-3%	693

*Dit betreft Strategie, beleid en internationale zaken, Juridische zaken, het Expertisecentrum en Datagedreven toezicht.

**Dit zijn de bedrijfsvoeringsafdelingen.

Tabel 4.3 - Inzet fte's



Per saldo daalt het aantal fte's met 3% naar 698 fte in de begroting 2022. Dit is het saldo van een stijging van het aantal fte's in dienst (+8 fte) en een daling van de externe inhuur (-28 fte).

Het totaal aantal fte's binnen de 4 toezichtgebieden blijft per saldo ongeveer gelijk. Het aantal begrote fte's bij kapitaalmarkten daalt onder meer door een andere mix van salarisschalen en de invulling van taakstellingen. Daarentegen stijgt het aantal fte's op het toezichtgebied accountancy als gevolg van de verdere uitbreiding van het niet-OOB toezicht.

De stijging van het aantal fte's in de directe toezichtondersteuning heeft betrekking op de verdere versterking van het datagedreven toezicht binnen de AFM.

De grootste daling van het aantal fte's zit bij de overige afdelingen en heeft betrekking op de begrote capaciteit voor IT-vernieuwing. Deze verlaging betreft grotendeels een verschuiving van de kostensoort inhuur (fte's) naar de kostensoort advieslasten (geen fte's) als gevolg van de IT-outsourcing.

Investerings	Begroting 2021	Begroting 2022	Afw. tov B2021	Realisatie 2020
Verbouwingen	2,1	0,7	-65%	0,3
Inventaris	0,7	0,5	-31%	0,3
Computerapparatuur & standaardsoftware	-	1,9		0,6
Totale investeringen	2,7	3,1	13%	1,2

Tabel 4.4 - Investerings (EUR MLN)



Als gevolg van de ontwikkelingen rondom het thuiswerken en de daarmee benodigde inrichting van de organisatie wordt vooralsnog niet uitgegaan van significante investeringen in verbouwingen in 2022. Wel zijn in de begroting 2022 noodzakelijke vervangingsinvesteringen opgenomen voor nieuwe computerapparatuur.

Van begroting naar heffingen

De financiering van de totale lasten van de AFM vindt plaats op grond van de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) en het Besluit bekostiging financieel toezicht (Bbft).

Op grond van de Wbft moeten de lasten voor het toezicht op de BES-eilanden (Bonaire, Sint-Eustatius en Saba) uit hoofde van de Wet financiële markten BES (Wfm BES) en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES (Wwft BES) apart inzichtelijk gemaakt worden. Als gevolg hiervan wordt een onderscheid gemaakt tussen de lasten en opbrengsten uit hoofde van de Wbft (Tabel 4.5) en uit hoofde van het toezicht op de BES-eilanden (Tabel 4.6).

Exploitatieverval Wbft	Begroting 2021	Begroting 2022	Afw. tov B2021	Realisatie 2020
Te verrekenen met de marktpartijen uit voorgaande jaren	n.b.	n.b.		-0,5
Lasten Wbft	111,2	112,9	2%	105,3
<i>Marktbijdrage eenmalige verrichtingen</i>	8,7	8,9	2%	7,0
<i>Marktbijdrage doorlopend toezicht</i>	102,5	104,0	2%	97,1
<i>Boetes en dwangsommen te verrekenen met marktpartijen</i>	-	-		2,5
<i>Boetes en dwangsommen toekomstend aan de overheid</i>	-	-		2,4
Opbrengsten	111,2	112,9	2%	109,0
Exploitatieverval	0,0	0,0		3,7
Te verrekenen in volgend jaar	0,0	0,0		3,2
<i>Waarvan te verrekenen in volgend jaar met de markt</i>	0,0	0,0		0,8
<i>Waarvan aan de overheid af te dragen</i>	0,0	0,0		2,4

Tabel 4.5 - Exploitatieverval Wbft (EUR MLN)



De AFM brengt deze lasten uit hoofde van de Wbft op twee manieren bij de markt in rekening: via jaarlijkse heffingen voor de doorlopende toezichtlasten en via een tarief per verrichting.

De tarieven voor eenmalige verrichtingen, zoals vergunningaanvragen en bestuurderstoetsingen zijn bij ministeriële regeling vastgelegd en staan in beginsel voor een periode van vijf jaar vast. De begrote opbrengsten 2022 bedragen € 8,9 miljoen en zijn beperkt hoger dan in de begroting 2021 (€ 8,7 mln.).

De marktbijdrage doorlopend toezicht bestaat uit de begrote lasten Wbft minus de begrote lasten eenmalige verrichtingen. Aangezien het uitgangspunt voor de tarieven eenmalige verrichtingen kostendekkendheid is, zijn de begrote lasten en de begrote opbrengsten voor eenmalige verrichting aan elkaar gelijkgesteld. De lasten die via een jaarlijkse heffing in rekening worden gebracht bij marktpartijen bedragen in 2022 € 104,1 miljoen. Deze

Exploitatiefverschil BES	Begroting 2021	Begroting 2022	Afw. tov B2021	Realisatie 2020
Lasten	0,6	0,6	0%	0,4
<i>Marktbijdrage doorlopend toezicht</i>	0,0	0,0	0%	0,0
<i>Marktbijdrage eenmalige verrichtingen</i>	0,0	0,0	0%	0,0
<i>Overheidsbijdrage</i>	0,6	0,6	0%	0,4
Opbrengsten	0,6	0,6	0%	0,4
Exploitatiefverschil	-	-		0,0-

Tabel 4.6 - Exploitatiefverschil BES (EUR MLN)

marktbijdrage is € 1,5 miljoen hoger dan de marktbijdrage doorlopend toezicht in de begroting 2021 (€ 102,5 mln.) voornamelijk als gevolg van de gestegen lasten. De marktbijdrage doorlopend toezicht is exclusief de te verrekenen bedragen uit voorgaande jaren. Het te verrekenen bedrag uit voorgaande jaren wordt bepaald bij de vaststelling van de jaarrekening 2022. Het totale te heffen bedrag wordt via vaste percentages aan 16 categorieën van onder toezicht staande ondernemingen toegerekend. Deze percentages staan in principe voor een periode van vijf jaar vast. Deze zijn opgenomen in bijlage 1A van de Bbft.

Opbrengsten uit boetes en dwangsommen worden niet begroot, maar komen tot een maximum van € 2,5 miljoen via het exploitatieverschil ten goede aan de gehele markt. Het meerdere wordt afgedragen aan het ministerie van Financiën.

Exploitatiefverschillen treden jaarlijks op als gevolg van verschillen tussen de begrote en werkelijke lasten en opbrengsten. Exploitatiefverschillen worden met de markt verrekend in het jaar nadat zij zijn ontstaan op basis van de vaste percentages zoals die het voorafgaande jaar van toepassing waren (bijlage 1A van de Bbft).

De kosten van het BES-toezicht zijn in de begroting 2022 gelijk aan de begroting 2021. De bekostiging van het toezicht op de BES-eilanden is geregeld in de Wet financiële markten BES en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES. In de onderliggende Regeling financiële markten BES zijn de tarieven opgenomen voor de eenmalige toezichthandelingen en de tarieven voor het doorlopend toezicht. De tarieven zijn niet kostendekkend vastgesteld. De overheid vergoedt daarom de kosten voor zover deze marktbijdrage niet toereikend is. De begrote marktbijdrage is heel beperkt en afgerond in miljoenen gelijk aan nul.

05

Bijlage



Bijlage – Externe KPI's

Voor de interne sturing en de externe verantwoording maakt de AFM gebruik van een besturingscyclus. In deze cyclus is het proces van (strategische) planning, uitvoering, (bij)sturing en verantwoording uitgewerkt. Daarbij is rekening gehouden met de financiële randvoorwaarden. Aan de hand van tussentijdse meetmomenten wordt beoordeeld of de AFM 'op koers' ligt.





De voortgang en prognoses worden inzichtelijk gemaakt in zogenoemde dashboards. Dit gebeurt onder meer aan de hand van Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's). Dit zijn meetbare indicatoren die laten zien hoe het bedrijf presteert en/of de doelstellingen gaat halen. Externe belanghebbenden krijgen informatie over de voortgang.

In deze Agenda zetten wij uiteen welke activiteiten wij gaan uitvoeren. Dit wordt gedaan aan de hand van de 10 belangrijkste thema's die door het bestuur voor 2022 gedefinieerd zijn. In het jaarverslag leggen wij verantwoording af over de resultaten en effecten van onze inspanningen.

Het KPI-overzicht is compacter dan voorgaande jaren. De omvang is teruggebracht tot de essentie van belangrijkste (toezicht)thema's en activiteiten. Daarnaast is het overzicht aangevuld met enkele AFM-brede doelen vanuit de visie op 'professionele organisatie'.



Pijlers	Doelen	Prioriteiten	Toelichting / Activiteiten
Toezicht	1 Bescherming van consumenten in kwetsbare situaties	1.1 Transitie nieuw pensioenstelsel	De AFM bereidt de inrichting van het toezicht voor en bouwt daarvoor het pensioenteam uit. In de voorbereiding op de transitie ziet de AFM erop toe dat sociale partners en pensioenuitvoerders goed onderbouwd een besluit nemen. Voor welk pensioencontract zij kiezen, dat onder andere aansluit bij wat deelnemers kunnen en willen dragen. Ook houdt de AFM toezicht op een zorgvuldige communicatie met realistische verwachtingen richting deelnemers, waaronder de uitwerking in communicatieplannen.
		1.2 Retailbeleggen	Door onder andere de aanhoudende lage renteomgeving en een steeds laagdrempeliger toegang groeit de populariteit van beleggen. De AFM focust komend jaar op de bescherming van kwetsbare beleggers, door te kijken naar onder andere de online keuzeomgeving, distributie van (nieuwe) mogelijk niet voor de doelgroep passende beleggingsproducten, kosten(transparantie) en de onafhankelijkheid van online beschikbare informatie. Daarnaast kijken we naar het verdienmodel en daarbij behorende belangenconflicten. In samenwerking met andere Europese toezichthouders worden grensoverschrijdende oplichting en onverantwoorde risico's bij beleggen tegengegaan.
		1.3 Zorgplicht	De AFM gaat haar risicomethodologie op dit terrein door ontwikkelen, waarbij uitgangspunt is de risico's voor het klantbelang. We besteden speciaal aandacht aan de dienstverlening gedurende de looptijd van financiële producten en diensten, de zogeheten beheerfase. De AFM gaat de dialoog aan met de financiële sector om te onderzoeken hoe consumenten gestimuleerd kunnen worden om periodiek aandacht te geven aan het onderhoud van hun financiële situatie.

Pijlers	Doelen	Prioriteiten	Toelichting / Activiteiten
Toezicht	2 Een robuuste infrastructuur en integer handelsgedrag	2.1 Versterking kapitaalmarkten-toezicht	De AFM vernieuwt het kapitaalmarkttoezicht met focus op: i) duurzaamheid (zoals toezicht op CO2-emissiederivatenhandel, via benchmark verordening en ESG-reporting), ii) het verbeteren van informatie- en datakwaliteit (zoals kwaliteit MiFID2/MiFIR transactiedata, informatie via de meldingsplicht marktmisbruik STOR - Suspicious Transaction en Order Report en een meer risico gestuurd prospectustoezicht) en iii) digitalisering (zoals de ontwikkeling van handel via algoritmen (algo's) en het monitoren van ontwikkelingen in crypto currency).
	3 Hogere kwaliteit van controles en bijdragen aan effectieve prikkels voor accountants- (organisaties)	3.1 Vernieuwing toezicht accountants-organisaties	De AFM gaat het toezicht op niet-OOB-accountantsorganisaties zelf uitvoeren. Daarnaast wordt een intensivering van het OOB-toezicht voorbereid. We implementeren een nieuwe toezichtmethodologie voor het n-OOB toezicht en bereiden die voor het OOB- toezicht voor.
Overall	4 AFM-brede toezicht-prioriteiten	4.1 Duurzaamheid	AFM draagt bij aan de nieuwe Europese duurzaamheidsregelgeving en beïnvloedt deze vanuit haar visie. Ook begeleidt de AFM de sector in de voorbereiding op de aanstaande regels (de AFM werkt aan de verdere ontwikkeling van Level 2 SFDR standaarden, draagt via minFin bij aan de raadsonderhandelingen over een definitief voorstel t.a.v. de CSRD en de EU Green Bonds Standard en werkt aan een visie op duurzaamheidsclaims financiële producten en instellingen). De AFM ziet toe op een zorgvuldige implementatie door de sector van de duurzaamheidsregelgeving, door zich in haar toezicht te richten op het waarborgen en verbeteren van (correcte) informatieverstrekking in het licht van de duurzaamheidsclaims en te monitoren in hoeverre de sector de duurzaamheidsrisico's in het risicobeheersingsframework heeft geïntegreerd.
		4.2 Strategie 2023-2026 en AFM 20 jaar bestaan	In 2022 wordt de AFM Strategie 2023-2026 opgesteld. Deze geeft richting aan de AFM in de komende periode. Daarnaast viert de AFM haar 20-jarig bestaan, intern en extern, met een blik op de toekomst. Onder meer met een externe stakeholderbijeenkomst medio juni.
		4.3 Datagedreven toezicht	In 2022 wordt het huidige programma m.b.t. datagedreven toezicht geïntegreerd binnen de AFM-organisatie. De transitie van de AFM naar een meer datagedreven toezichthouder wordt daarmee onverminderd doorgezet.



Pijlers	Doel	Prioriteiten	Activiteiten
Overall	5 Professionele organisatie	5.1 Bevordering van snelle en zorgvuldige toetreding van marktpartijen en personen	Streven naar afhandeling van 100% van de vergunningaanvragen/ personentoetsingen binnen de wettelijke termijn.
		5.2 IT huis op orde	Met de uitbesteding wordt ons IT-huis op orde gebracht. De digitale fitheid van de organisatie wordt vergroot door het verbeteren van de interne regie-organisatie en de uitrol van nieuwe werkplekken. We zetten verdere stappen in het portfoliomanagement en de technische ondersteuning bij het heffingenproces. Dit dient te resulteren in het realiseren van een transparante en voorspelbare levering van IT-diensten.
		5.3 Werkgeverschap en pensioen	De AFM stimuleert het nieuwe werken (mede als gevolg van de coronacrisis) met focus op werkplekflexibiliteit en het nieuwe systeem van waarderen en belonen. De verschillende onderdelen van het AFM pensioendossier behouden adequate aandacht. We besteden veel tijd en aandacht aan de scholing en ontwikkeling van onze medewerkers door: het trainen van benodigde vaardigheden, het bevorderen van samenwerking en gebruik te maken van hulpmiddelen zoals de AFM Werkwijze en gestandaardiseerde processen.
		5.4 Effectieve kostenbeheersing	De AFM borgt dat de kosten binnen het vastgestelde kostenkader / begroting blijven.



Heeft u vragen of opmerkingen over deze publicatie?

Mail de redactie@afm.nl



Autoriteit Financiële Markten

Vijzelgracht 50, 1017 HS Amsterdam

Telefoon

020 797 2000

www.afm.nl →

Volg ons:



Publicatie: januari 2022